

Pääallystö- lehti

4/2021 SYYSKUU

Sisäisen
hakeutumisen
haasteet

16➤

Suurin odotuksin
Edustaja-
kokoukseen

22➤

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

91. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2021

aineisto- ja ilmestymispäivät
numero aineisto ilmestyy
5 6.10. 28.10.
6 24.11. 16.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9294
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Mika Avelin
Puh. 040 301 9292
mika.avelin@paallystoliitto.fi

Toni Rinta
toni.rinta@paallystoliitto.fi

Juha Saari
juha.saari@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päällystöliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

VAKIOPALSTAT

- 9 SANAN SÄILÄ
- 10 PÄÄLUOTTAMUSMIEHET
- 12 RAJA
- 17 JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ
- 33 LIIKUNTA
- 34 EVP

Kuvat: Rajavartiolaitos/Katsuhiko Tokunaga

Dornierien korvaaminen viivästyy s. 28

- 6 Päätoimittajalta
- 14 Viestintäkysely jäsenille
- 16 Luottamusmiessyhmä
- 21 Vuoden urheiluteko
- 26 Harva-alueella viranomaiset yhteistyössä
- 32 Lyhyesti

Kansi: Pasi Saari Vekaralta ja muutkin
Puheenjohtajapäivien osallistujat kuuntelivat ja kommentoivat liiton ajankohtaisia asioita etäyhteyden kautta.
Hyvin toimi – ja koronaturvallisesti.

Nyt on aika siirtyä sanoista tekoihin

Valitettavasti vuodesta toiseen juhlapuheissa meille ammat-
tisotilaille luvataan yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista,
mutta sanoista käytännön tekoihin tuntuu olevan edelleen
liian pitkä matka. Puolustusvoimain lippujuhlan päivän virtuaali-
juhlassa esitetyllä videolla ”Valmius on yhteistoimintaa” haluttiin
nostaa keskiöön perheen ja läheisten iso merkitys Puolustusvoi-
mien valmiuden taustalla ja kokonaisuuden onnistumisessa. Tot-
ta joka sana. Tätä ajatustahan me järjestöt olemme yrittäneet
ihan rautalangasta vääntää. Puolustusvoimien henkilöstö ansait-
see aidon mahdollisuuden palautumiseen vaativasta työstään ja
täten aikaa myös tärkeille taustajoukoilleen. Kun kotirintamal-
la on kaikki hyvin, niin sotilaskin voi keskittyä paremmin työ-
hönsä, ja palautuneena kuormituksesta työn tekeminen on teh-
okkaampaa ja ennen kaikkea palvelusturvallisempaa. Suuresti
työssäjaksamista edistäväksi toimenpiteeksi mainostettu mää-
räs suunnitteluperusteista sotilaallisissa harjoituksissa ja siinä
mainittu henkilökohtainen 70 harjoitusvuorokauden raja ei kes-
tänyt kuin 131 kunnian päivää, mutta toki pidempään kuin tal-
visota. Jo nyt Pääesikunta on joutunut lieventämään linjaustaan
ja lavealla pensselillä, sillä jatkossa harjoitusvuorokausimäärän
poikkeamisperusteiden alle menevät jo lähes kaikki sotaharjoi-
tukseen kuuluvat tehtävät. Päälystöliitto kyseenalaisti heti val-
misteluvaiheessa tämän epärealistisen linjauksen. Vastaavaa
sanallista temppuiliua yritti aiemmin Maavoimat, eikä se toimi-
nut silloinkaan – olisiko historiasta pitänyt ottaa oppia? Viestit
kentältä jo kesällä olivat huolestuttavia, ja oli nähtävissä, että
useissa hallintoyksiköissä tuo keinokeinen raja tulee lukuisilla
virkamiehillä vastaan alkusyksystä. Työssäjaksamisen ja palau-
tumisen ratkaisut tulee perustaa kestäväälle pohjalle, ja niiden tu-
lee aidosti pitää huolta jokaisesta yksittäisestä virkamiehestä ja
hänen läheisistään – tilastollisilla kikkailuilla isä tai äiti ei ole yh-
tään enempää läsnä tärkeimmän joukkonsa eli oman perheensä
kanssa, ja pitkässä juoksussa sen hinta voi olla liian kova.

Miksi sitten edelleen maataan ikiaikaisissa poteroissa eikä ai-
dosti haluta edetä kohti henkilöstön parempaa jaksamista? Pe-
rusteluissa ääneen sanotuksi syyksi nousee aina raha tai parem-
minkin sen puute. Eurojen taakse on toki helppo maastoutua,
mutta onneksi kaikki eivät tee niin. Puolustusvaliokunta korosti
omassa lausunnossaan valtioneuvoston selonteosta julkisen ta-
louden suunnitelmasta vuosille 2022–2025, että hallitusohjel-
massa todettuun erityisen huomion kiinnittämiseen henkilöstön
jaksamiseen sisältyy oleellisesti myös työaikalainsäädäntö. Ny-
kyinen säädöspohja on selvästi vanhentunut ja asettaa sotilaat
epätasa-arvoiseen asemaan suhteessa muihin palkansaajaryh-
miin. Puolustusvaliokunta kiirehtii tämän lainsäädännön saatta-
mista ajan tasalle. Vastaavasti keskusjärjestömme Akava totesi
tuoreessa budjettiriihikannanotossaan, että Puolustuslaitoksen
virkamiesten työajoista annettua lakia on uudistettava siten,

Kuva: Mika Avelin

että Puolustusvoimien henkilöstölle turvataan asianmukaisel-
la sääntelyllä riittävä lepo ja jaksaminen. Valtion budjettiriihen
kynnyksellä julkaistiin lehtien palstoilla Puolustusvoimissa työ-
kenteleviä sotilaita ja siviileitä edustavien henkilöstöjärjestöjen
yhteinen vaatimus - meidän vaatuksemme - että Puolustusvoi-
mien on kannettava vastuunsa henkilöstönsä jaksamisesta. Me
ymmärrämme täysin, että vaihtoehtona ei ole lakimuutoksen ra-
hoittaminen Puolustusvoimien toimintamäärärahoista. Työaika-
lain muuttamiseen on löydettävä tahtoa, ja sen rahoittamiseen
on osoitettava resurssit hallituksen budjettiriihessä. Ylipäällik-
kömekin nosti lippujuhlan päivän haastattelussaan esille, että
hänelle Suomen kansalaisena lippujuhlan päivä muistuttaa siitä,
että on tuki ja turva. Olisi toivottavaa, että me sotilaat voisim-
me ajatella, että meilläkin olisi tuki ja turva, ajantasainen työ-
aikalaki - tunne siitä, että kruunu pitää aidosti huolen omistaan.
Puheessaan ylipäällikkö kiteytti asian loistavasti: ”Sotilaskin on
ihminen”.

Nyt olisi korkea aika Puolustusvoimien ja puolustusministeriön
ottaa seuraava askel ja siirtyä kauniista sanoista käytännön te-
koihin.

Kesäkuun Ruotuväki-lehdessä silloinen komentopäällikkö, ken-
raalimajuri **Kim Mattson** totesi uusien työtapojen kuten etätöy-
n olevan suuri mahdollisuus myös Puolustusvoimissa. Uusilla työ-
tavoilla on tutkitusti yhteys lisääntyneeseen työtyytyväisyyteen,
sitoutumiseen, työn ja perheen yhteensovittamiseen sekä ha-
luun työskennellä ahkerammin. Näihin sanoihin on helppo yhtyä.
Toivottavasti koronapandemian aikana laajamittaisesta etätöy-
kentelystä liukumineen otetaan oppia ja niistä tulee osa uutta
normaalia. Ne ovat nyt pitkällä koronapandemian aikaisilla kent-
täkokeilla hyväksi havaittuja työnteon muotoja, ja jos ne toimi-
vat poikkeusolosuhteissa, niin miksi emme hyödyntäisi niitä nor-
maaliolosuhteissa. Toivottavasti tässä asiassa emme peräänny
kovimman motivaattorin eli pakon poistuttua vanhoihin kangis-
tuneisiin toimintatapoihin - olemmehan tästä suuresta mahdolli-
suudesta samaa mieltä.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Mika Avelin 040 301 9292.

Jäsensihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.

Pääläluottamusmiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 040 301 9294, 0299 500 787,

Jukka Mäkinen 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi

(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

liittyvät ongelmat tulee ratkoa ensisijaisesti työnjohtoon toimin ja työaikaohjauksen keinoin työpaikalla. Jos tarvitaan uutta ohjeistusta, laajempaa toimivaltaa tai normien muutoksia, näistä päättää henkilöstötoimialan johto. Puolustusvoimien laajuisesti jaksamista on pyritty tukemaan mm. määrämällä henkilöstölle vuosittainen 70 so-taharjoitusvuorokauden ohjeellinen rajoite. Saari kertoo työnantajan kantavan huolta henkilöstön jaksamisesta. Tämän osalta Puolustusvoimien työilmapiiritys tuloksista ei ole havaittavissa mitään dra-maattista kehitystä. Sitä vastoin Päälystölaiton ja Upseerilaiton keväällä tekemä jäsenkysely tuotti tyystin toisenlaisen tilan-
nekuva - iso osa liittojen jäsenistä koki jak-samisensa heikentyneen viimeisen vuoden aikana.

Vaikka komentopäällikkö suhtautuu torju-vasti työaikalain uudistamiseen, työaika-määräysten tarkastelua muutoin hän ei torppaa.

Pääesikunnan komentopäällikkönä aloittaneen prikaatikenraali Rami Saaren mukaan henkilöstön edusta-jat tuovat rakentavilla ehdotuksilla lisäarvoa päätöksentekoon.

Osaajia kaivataan johtamisjärjestelmä- ja logistiikka-aloille

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Puolustusvoimat/Tiina Möttönen

Olen tosi tyytyväinen siihen, että myös opistoupseereille avattiin keskitetty urasuunnittelu. Täl-lä varmistetaan päteville ja ko-keneille opistoupseereille mahdollisuus hakeutua vaativiin ja heitä kiinnostaviin tehtäviin, toteaa Pääesikunnan komento-päällikkönä elokuun alussa aloittanut pri-kaatikenraali **Rami Saari**.

Opistoupseerikoulutus on Saaren mukaan tuottanut laajan näkemyksen omaavia osaajia, minkä vuoksi nykyistä vielä noin 1 200:n vahvuista opistoupseeristoa kan-nattaa hyödyntää mahdollisimman hyvin. Keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun (OUKES) piirissä on nyt 592 tehtävää, ja viime kehityskeskustelukierroksella 147 opistoupseeria ilmoitti halukkuutensa yh-teensä yli 200:aan eri tehtävään.

- Pyrimme edelleen esimiesten kautta sekä eri täydennyskoulutustilaisuuksissa kan-

nustamaan opistoupseereita hakeutumaan toimialoille, joilla on pulaa osaajista, kuten johtamisjärjestelmä- ja logistiikka-aloille. Näillä on tarjolla hyviä tehtäviä. Houkutte-lu logistiikka-alalle on tärkeää myös siksi, että alalla on vain rajallinen kyky löytää hen-kilöstöä pelkästään omasta piiristään, pe-rustelee Saari.

Jaksamista tuettava työnjohtollisilla toimilla

Komentopäällikön kanta Puolustusvoimien työaikalain uudistamistarpeeseen ei odo-tetusti poikkea työnantajan aikaisemmista linjauksista.

- Mielestäni vuonna 2019 uudistetun työ-aikalain muuttaminen ei ole ajankohtainen. Tämä laki tarjoaa meille hyvän selkänajan kaikkien työaikamääräyksiemme perustak-si, näkee Saari.

Saaren mukaan henkilöstön jaksamiseen

- Haluamme ilman muuta kehittää järjestel-mää. Meillä on koko ajan vuoropuheluval-mius asiaan liittyen.

Yhteistyö järjestöjen kanssa sujuu

Henkilöstöjärjestöjen roolin ja niiden kans-sa tehtävän yhteistyön komentopäällikkö kokee myönteisenä.

- Päämäärät ovat meillä yhteiset, eli kuten henkilöstöstrategiassa todetaan, tavoitteem-ma on turvata Puolustusvoimille am-mattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö.

- Yhteistyö on hyvää, ja osapuolet tiedos-tavat vastuunsa. Asioista pystytään neu-vottelemaan ja erimielisyyksien selvittä-miseen on hyvät mekanismit. Meillä on toimiva järjestelmä, jossa luottamusmiehet ja muut henkilöstöjärjestöjen edustajat tuo-vat rakentavilla ehdotuksilla lisäarvoa pää-töksentekoon. Käytännössä totesin tämän

kahdessa viimeksi palvelemissani joukko-osastossa, Karjalan prikaatissa ja Porin prikaatissa, toteaa Saari.

Komentopäälliköllä keskeinen rooli henkilöstöasioissa

Komentopäälliköllä on laaja tehtäväkenttä, jonka vaikutuspiirissä on koko Puolustusvoimien henkilöstö.

- Henkilöstöstrategian toteuttamisessa komentopäälliköllä on iso rooli. Toimin Puolustusvoimien henkilöstöalan toimialajohdajana ja Pääesikunnan henkilöstöosaston päällikkönä sekä Puolustusvoimien palvelukeskuksen suoranaisena esimiehenä, tiivistää Saari toimenkuvaansa.

Yksittäisistä tehtävistä komentopäällikön vastuulla ovat henkilöstön keskitetyt seuraajasuunnitelmat sekä näihin kytkeytyvät virkaan nimittämiset ja tehtävään määräykset Puolustusvoimien toimivaltajaon mukaisesti. Saaren näpin alla ovat myös ylen-nyksiin ja kunniamerkkien myöntämiseen liittyvät prosessit.

Uuteen tehtävään perehtymisen ohella Saaren ensimmäisiä työviikkoja on täyttänyt mm. henkilöstöalan koronaohjeistuksen päivittäminen.

- Koronarokotusten edistymisen myötä on mahdollista palata normaalin virkamatkakäytäntöön. Joustavien työaikamuotojen osalta jatkettiin epidemian aikana sovellettua laajempaa käytäntöä, Saari summaa keskeiset linjat koronaohjeisiin.

Kalvosulkeiset koulutusmenetelmän historiaan

Prikaatikenraali Rami Saaren aikaisemmasta toiminnasta muistetaan hänen roolinsa varusmiespalveluksen kehittämisen käynnistäjänä. Porin prikaatin komentajana vuosina 2017–18 Saari toteutti joukko-osastossaan uudistuksia, joilla palvelusta hiottiin nykyaikaisemmaksi. Ne saivat ansaittua huomiota mediassa ja samalla Saari antoi ”kasvot” kansalaisia kiinnostavalle muutokselle.

Saari sanoo tuntevansa tyytyväisyyttä Porin prikaatin henkilöstön kanssa toteutetuista uudistuksista.

- Joukko-osaston omin toimenpitein pääsimme irti vanhoista piintyneistä käytännöistä, epävirallisesta kulttuurista ja turhista tempuista. Kohtasimme ihmiset yksilöinä ja etsimme jokaiselle varusmiehelle hänelle parhaiten soveltuvan tehtävän. Näillä toimilla saimme palveluksesta poistuman puolitettua 20 prosentista noin 10:een kolmen saapumiserän jälkeen. Tämä tuskin oli satumaa, Saari kuvailee kehitysoikean toimia ja tuloksia.

Myöhemmin käynnistettiin Puolustusvoimi-

en laajuinen Koulutus 2020 -uudistus, jossa oli mukana samoja elementtejä.

- Tällä laajemmalla uudistuksella kehittämiseen valjastettiin eri johtamistasot ja joukko-osastot. Muutosta edistettiin normiohjauksella, toimintamalleja luomalla ja henkilöstöä kouluttamalla sekä hankkimalla teknisiä järjestelmiä, mm. simulaattoreita, Saari listaa.

- Keskeistä muutoksessa on ollut poisopiminen perinteisestä luokkaopetuksesta kalvosulkeisineen. Uudessa oppimismallissa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimismenetelmiä, samoin uutta teknologiaa tabletteineen ja verkko-oppimisympäristöineen.

Opetustilanne voidaan käynnistää esimerkiksi katsomalla aiheeseen johdettava mikroelokuva, jonka jälkeen siitä keskustellaan ja vastataan esiin nouseviin kysymyksiin. Kaikkea ei kuitenkaan pelkästään katso- malla opi.

- Toki perinteiselle lähiopetuksellekin on edelleen tilausta, erityisesti toiminnoissa, joissa tarvitaan kädentaitoja ja toistoja, selventää Saari.

Koulutuksen kehittämisen ohella uudistuksessa on entistä voimakkaammin kiinnitetty huomiota varusmiesten fyysisen ja henkisen toimintakyvyn varmistamiseen.

Uudistuksen vaikutusten arviointia vaikeuttavat koronaepidemian rajoittamiseksi tehdyt poikkeusjärjestelyt. Mutta myönteistäkin kehitystä tunnustetaan.

- Varusmiesten loppukyselyjen tulokset ovat parantuneet kolmen viimeisen saapumiserän osalta ja palveluksen keskeyttämiset pysyneet entisellä tasolla. Jotain viitteitä näistäkin toki saa. Koronasta huolimatta ainakaan huonompaan suuntaan ei ole menty, puntaroi Saari.

Nyt Koulutus 2020 -uudistus on valmis vaikutus- ja jalkautusvaiheeseen. Saaren mukaan koulutukseen tarvitaan myös arkirutineja, vaikka kehittämistä ei pysäytetäkään. Yksityiskohtia voidaan koko ajan hioa.

- Molemmat uudistukset - sekä minun alhailta masinoima että Pääesikunnasta johdettu - ovat olleet tavoitteiltaan samansuuntaisia ja lopputulosta voidaan pitää hyvänä, summaa Saari tyytyväisenä.

Valmiusyksiköt iskukunnossa

Puolustusvoimien valmiustehtävät ovat lisääntyneet, ja muutama vuosi sitten maavoimiinkin perustettiin erilliset valmiusyksiköt. Komentopäälliköksi Saari siirtyi maavoimien operaatiopäällikön tehtävästä ja tämän vuoksi hän on hyvin perillä valmiusyksiköiden nykytilanteesta.

- Valmiusyksiköt ovat löytäneet oman paikansa Puolustusvoimissa, ja niille on määritetty järkevät koulutettavat joukkotyypit.

Yksiköillä on tosi hyvä varustus, jota käytetään niin koulutuksessa kuin mahdollisissa sodan ajan tehtävissä, kertoo Saari.

Hienoimpana asiana Saari pitää sitä, että pitkästä palvelusajasta huolimatta valmiusyksiköt on pystytty kokoamaan vapaaehtoisista varusmiehistä.

- Yksiköihin hakeutuneet ovat tosi motivoituneita, vaikka heillä on vaativa koulutus ja runsaasti harjoituksia. Korkealle osaamistasolle pääsy vaatii paljon toistoja.

Saaren mukaan valmiusyksiköt ovat todella hyvällä tasolla.

- Enkä nyt puhu pelkästään varusmiehistä vaan myös niihin sijoitetusta henkilökunnasta. Kaikki ovat ylpeitä siitä hommasta, mitä he tekevät, kiittelee Saari.

Valmiusyksiköt harjoittelevat toimintaa erilaisissa ja nopeastikin käynnistyvissä tilanteissa. Samoin harjoitellaan päätöksen- tekoprosessia, millä yksiköt saatellaan tehtäviinsä.

Jossain vaiheessa kerrottiin julkisuuteenkin suunnitelmasta, jonka mukaan valmiusyksiköitä laajennettaisiin pataljoonan suuruiseksi. Tähän tavoitteeseen ei kuitenkaan ole edetty, ja Helsingin Sanomissa kehittämisen pysähtymistä kuvattiin lässähdykseksi. Saari ei ota kantaa siihen, onko laajennuksista lopullisesti luovuttu. Asiaan ei hänen mukaansa liity mitään kummallista. Kun Puolustusvoimia kehitetään, aina mietitään eri etenemisvaihtoehtoja.

- Minun operaatiopäällikkyyteni aikana totesimme, että nykyisillä valmiusyksiköiden kokoonpanoilla saavutamme maavoimille asetetut tavoitteet. Tämän vuoksi laajennuksiin ei lähdetty ja mielestäni tämä oli hyvä päätös, perustelee Saari.

Hän viittaa myös vapaaehtoisuuteen perustuvaan rekrytointiin. Epävarmuutta olisi ollut siitä, löytyisikö pataljoonan vahvuisiin kokoonpanoihin riittävästi hakeutujia.

- Nykymallilla olemme aika varmalla pohjal- la, luottaa Saari.

Rami Saari

- Pääesikunnan komentopäällikkö

1.8.2021 lukien

- Prikaatikenraali, yleisesikuntaupseeri

- 55-vuotias

- Työskennellyt aikaisemmin mm.

maavoimien operaatiopäällikkönä, PORPR:n komentajana ja KARPR:n esikuntapäällikkönä

- Naimisissa, yksi lapsi

- Harrastaa lukemista ja liikuntaa

Motto: ”Keskitytään mahdollisuuksiin, ei ongelmiin.”

Aina ei mene niin kuin on suunniteltu

Niinhän siinä sitten kävi, että nopeaan kasvaneet ilmaantuvuusluvut pakottivat viranomaiset asettamaan rajoituksia kokoontumisille ja yleisötapahtumille elokuussa. Vaikka Päälystöliiton kokoukset eivät olekaan mitään yleisiä tilaisuuksia vaan yksityistilaisuuksia, päätti liiton hallitus siirtää Puheenjohtajapäivät verkkotilaisuudeksi reilun viikon ennen tapahtumaa. Turvallisuus ennen kaikkea. Odotukset tuttujen tapaamisesta kasvotusten jäivät tulevaisuuteen.

Tapaaminen tuntui olevan monen yhdistyksen edustajan päällimmäinen toive tilaisuudesta ajankohtaisten asioiden lisäksi. Verkkokoontuminen ei aiheuttanut poisjääntejä, vaikka päivistä ennakoitiin tulevan rankkoja. Viimeisten parin vuoden etätyöt ovat kyllä hyvin kouluttaneet toimijat verkkotilaisuuksiin. Mikrofonit osataan sulkea ja kättä nostaa puheenvuoroa pyydettyä.

Useammassa piirin keskustelussa nousi esiin huoli henkilöstöryhmämuutoksista. Eihän niissä mitään ihmettä ole, jos avoimeen tehtävään ei ole hakijoita tai osajia. Enemmän huolta kannettiin siitä, etteivät jotkut hallintoyksiköt, ketään nyt erikseen nimeämättä, toimi kuten Pääesikunnan normit määräävät.

Tämä aiheuttaa töitä edustajillemme eri tasoilla. Vaikka jo paikallistasolla annetaan kannanotto ja viitataan keskustason asiakirjoihin, ajetaan asiaa siitä huolimatta härkämäisesti eteenpäin. Pahimmoillaan asia etenee aina Kaartin kortteliin asti, mistä asia palautetaan takaisin paikallistasolle. Tästä saattaa aiheutua kuukausien viive ja avoin tehtävä on ilman tekijäänsä. Ei voittajia.

Valtiovarainministeriön budjettiehdotus herätti huolta

Jos meillä kaikki ei mene niin kuin on suunniteltu, niin ei tunnu meidän aina myös hallituksellakaan. Tästä on hyvä esimerkki tieteen kohdentuvat leikkaukset. Mediasta olemme saaneet lukea kommentteja, joissa hallituspuolueiden edustajat nokittelevat toisiaan siitä, mitä on tullut sovittua.

Enemmän kannan huolta turvallisuusaloille kohdentuvasta rahoituksesta. Huoli poliisien määrärahaileikkauksista on suuri. Kotikorttelissa illalla näkyvä poliisiauto herättää edelleen turvallisuuden tunteen puhumattakaan siitä, että hädän tullen apua on saatavilla. Lisäleikkaukset pakottaisivat tekemään tiukkojakin ratkaisuita, mitä rikoksia jätetään tutkimatta - se oman tytön Jopon varastaminen koulun pihalta ei olisi niitä kärkepään tehtäviä.

Samoin Rajavartiolaitoksen uudet valvontalentokoneet odottavat määrärahaansa. Dornier 228 -koneiden korvaaminen uusilla monitoimilentokoneilla on kirjattu nykyiseen hallitusohjelmaan. Kovin viime tippaan tuntuu jäävän MVX-hankkeen loppuunvienti.

Ei se raha ole helppoa Puolustusvoimissakaan. Kiinteiden palkkojen määrä on noussut viime vuosina. Se, minkä Puolustusvoimauudistus leikkasi, on hilautunut vuosien saatossa takaisin. Mitään ihmetemppua asian ratkaisemiseksi on turha odottaa, joten seurataan tilannetta, mistä tingitään.

Syksyn satoa

Puheenjohtajapäivät tarjosivat yhdistyksille hyvän alustan esitellä asettamia ehdokkaita syksyn Edustajakokouksen vaaleihin. Alustavien keskusteluiden mukaan kiinnostusta keskustason tehtäviin tuntuu olevan. Hyvä niin.

Tulette saamaan sähköisen extranumeron, jossa tässä lehdessä mainitut ehdokkaat esittäytyvät. Puheenjohtajaehdokkaat saavat palstatilaa paperilehteenkin, mutta hallinnon ja edustajiston puheenjohtajien mietteet ovat luettavissa vain sähköisessä versiossa.

Liiton jäsenistölleen suuntaama viestintäkysely oli menestys. Liki tuhat vastaajaa ylitti kaikki ennako-odotukset. Pääluottamusmies **Jaakko Levä** avaa hieman kyselyn tuloksia omalla palstallaan.

Päälystölehti pitää loppuvuodesta, Edustajakokouksen jälkeen, oman suunnittelutilaisuuden, jossa kyselyn tuloksia pohditaan yhdessä. Vastauksista voidaan jo nyt nostaa artikkelilistalle tiettyjä aiheita, mutta isommat linjanvedot odottavat Edustajakokouksen ratkaisuja.

Muistakaahan käydä liikkumassa myös metsässä. Siellä sienet ja marjat odottavat poimijoitaan. Hyvää syksyä.

Avoimeen tehtävään hakeutuminen ei ole häveliäisyyskysymys

Teksti: Päälystöliiton hallituksen jäsen Jani Laine Kuva: Samuel Smith

Vuosien mittaan olen havainnut pienoisen ongelman opistoupseereiden hakeutuessa vaativampiin tehtäviin. Nimittäin useampi opistoupseeri ajattelee lojaalisti muita mahdollisia tehtäviin hakijoita, etenkin vanhempaa ikäluokkaa kohtaan. Tämä häveliäisyyteen ja lojaaliuteen perustuva menettelytapa on sinällään hieno ja kunnioitettava ominaisuus. Ongelmaksi se muodostuu siinä vaiheessa, kun tehtävään ei edellä mainituista syistä olekaan hakeutunut yhtään hakijaa. Lopputulemana on henkilöstöryhmämuutos ja vaativan tehtävän menettäminen osana nousujohteista urakehitystä.

Pohdittuani asiaa olen tullut siihen johtopäätökseen, ettei opistoupseeriston keskuudessa ole enää "junioreita ja senioreita". Jokainen on pääsääntöisesti suorittanut opistoupseerin jatkokurssin ja mm. sitä kautta saavuttanut valmiudet opistoupseereiden vaativimpiin tehtäviin. Moni on lisännyt osaamistaan siviiliopinnoissa tai

muulla puolustusvoimien täydennyskoulutustarjonnalla. Lisäksi jokaisella on liki 20 vuotta uraa takanaan, joten tämäkin kertoo jo jotain opistoupseerien valmiuksista. Näin ollen jokaisen tulisi, kaikesta häveliäisyydestään ja kollegoiden kunnioituksesta huolimatta, muuttaa ajatusmaailmaansa täysin uuteen asentoon. Muun muassa edellä mainituin perusteluin vahva suositukseni onkin hakeutua jokaiseen tehtävään, jos se vähänkään tuntuu juuri sinua itseäsi kiinnostavan tai muilta osin sopivalta. Jätetään päätöksenteko työnantajalle, kenet kyseiseen tehtävään aikaan valitaan. Kannustan myös avoimeen keskusteluun muiden kollegoiden kanssa sekä työssäkäyntialueen laajentamiseen liittyvien mahdollisuuksien pohtimista, jos elämäntilanne sen vain sallii. Myös oman uran suunnitteleminen ja vaativimpiin tehtäviin liittyvän osaamisen hankkiminen on aloitettava viimeistään nyt, ettei kiinnostava tehtävä jää ainakaan sen takia täyttä-

mättä. Tämä vaatii vain riittävää ennakkointia ja suunnitelmallisuutta. Mahdollisuuksia on kyllä tarjolla. *"Reippaus ei (tässäkään kohtaa) maksa mitään"*.

Paikallisissa yhteistoimintaelimissä ja luotamusmiesorganisaatioissa tulee olla aina ajan hermolla. Tehtäviin hakeutumista tulee seurata intensiivisesti. Erimielisyyksistä on tuotava tietoa välittömästi, mikäli siihen ilmenee tarvetta. Erillistä tiedottamista on myös toteutettava tarvittaessa aktiivisesti. Tiedottaminen korostuu erityisesti toisella paikkakunnalla olevien tehtävien kohdalla. Tiedottamisiin liittyvistä onnistumisista on ainakin maavoimissa saatu hyviä esimerkkejä, jolloin vaativimpiin tehtäviin on löytynyt yllättäen motivoitunut hakija, kun asiaa on tiedotettu vielä erikseen.

Tämän hetken tilanne tehtäviin hakeutumisiin ja henkilöstöryhmämuutoksiin liittyen näyttää ennustetun kaltaiselta. Opistoupseereiden alimpia tehtäviä siirtyy maavoimissa tasaisesti muille henkilöstöryhmille (OTV5 - 6B), ja vaativimmat tehtävät ovat vielä säilyneet opistoupseereilla. Tilanne on kuitenkin piakkoin muuttumassa, ellei vaativimpiin tehtäviin hakeuduta aktiivisesti. Muutamia yksittäisiä tehtäviä on maavoimissakin jo siirtynyt muille henkilöstöryhmille, perustellusti "normin hengessä".

Lopuksi muistutan vielä OUKES:aan tutustumista. Käykää ehdottomasti "tutustumassa tarjontaan"! Jos intressit kohtaavat, esittäkää viimeistään kehityskeskustelun yhteydessä nimenne kyseiseen asiakirjaan täydennettäväksi. On kuitenkin hyvä muistaa, että opistoupseereita on virassa todennäköisesti vielä lähes 20 vuoden ajan. Näin ollen nyt ei ole aika luovuttaa kaikkia vaativimpia tehtäviä muille henkilöstöryhmille.

Kapteeni Jani Laine (44 v)

- Kotipaikkakunta Kauhajoki
- Palvelustehtävä materiaaliokeskuksen varapäällikkö/Varsinais-Suomen huoltopataljoona
- Porin prikaati, Niinisalo

Ensin karsitaan ja sitten pitäisi tiivistää yhteistyötä???

Akava esittää etätyötä koskevia muutoksia lainsäädäntöön - työntekijälle oikeus osittaiseen etätyöhön

Teksti: Juha Susi

Etätyön lisääntyminen on saanut Akavan tekemään ehdotuksia etätyötä koskevan lainsäädännön muutoksiksi. Järjestö painottaa yhdessä sopimista, selkeitä toimintaohjeita, työergonomiaa ja työturvallisuutta sekä vakuutusten tärkeyttä.

- Akava esittää muun muassa, että työntekijällä on jatkossa lakisääteinen oikeus osittaiseen etätyöhön, jos se on työtehtävien puolesta mahdollista eikä aiheuta työnantajan toiminnalle kohtuutonta haittaa. Etätyön määrästä ja toimintaohjeista pitää sopia työpaikalla myös työsuojelun yhteistoiminnassa. Korostamme, että työsuojelu ja työturvallisuus pitää varmistaa etätyössäkin, toteaa Akavan työmarkkinajohtaja **Katariina Murto** tiedotteessa.

Akavan esitykset etätyötä koskevan sääntelyn kehittämiseksi

Etätyön määritelmä lisätään lainsäädäntöön. Etätyöhön liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia täsmennetään tarvittavin osin työaikaissa, työturvallisuuslaissa ja työtaturmalaissa.

Työntekijällä tulee olla oikeus osittaiseen etätyöhön, jos työtehtävät sen sallivat eikä se aiheuta työnantajan toiminnalle kohtuutonta haittaa. Työnantajalla ei kuitenkaan pidä olla oikeutta velvoittaa työntekijää etätyöhön. Työnantajan tulee jatkossakin järjestää riittävät ja turvalliset lähityön toimitilat.

Etätyön määrästä ja toimintaohjeista sovitaan paikallisesti työpaikalla myös työsuojelun yhteistoiminnassa. Työpaikan etätyön toimintaohjeista pitää käydä ilmi vähintään työaikaan liittyvät järjestelyt, työn tauottaminen, työajan seurantamenet-

telyt ja työnantajan ottaman etätyövakuutuksen kattavuus.

Työtaturmalain soveltamisalaa laajennetaan, jotta se kattaa etätyössä aiheutuneet tapaturmat paremmin. Työsuojelun yhteistoiminnassa tulee tehdä työturvallisuuslain mukainen vaarojen selvittäminen ja arviointi myös etätyössä.

Työnantajalla tulee olla lakisääteinen velvollisuus ottaa etätyövakuutus etätyötä tekeville työntekijöilleen.

Työturvallisuuslaissa säädetään työnantajan velvollisuudesta varmistaa työergonomia myös etätyössä niin, että etätyö ei aiheuta työntekijän terveydelle haitallista tai vaarallista fyysistä tai psyykkistä kuormitusta.

Työturvallisuuslaissa säädetään työnantajan velvollisuudesta huolehtia työtehtävien hoitamiseksi etätyössä tarvittavien työvälineiden hankkimisesta ja toimivuudesta.

Sisäisen turvallisuuden ydin hukkuu sosiaalipolitiikan suohon

Teksti: Antti Kymäläinen

Valtioneuvosto hyväksyi toukokuussa sisäisen turvallisuuden selonteon ja luovutti sen eduskunnan käsittelyyn kannanottoa varten.

Selonteko on sovitettu ns. laajaan turvallisuuskäsitykseen, joka huomioi kansallisten muutosilmiöiden lisäksi myös globaalien haasteiden vaikutukset Suomen turvallisuuteen. Sisäinen turvallisuus halutaan varmistaa ensisijaisesti ongelmien ja häiriöiden ennalta ehkäisyllä.

Sisäministeri **Maria Ohisalo** painotti selontekoa ruotivassa blogissaan, että suurimpia sisäisen turvallisuuden uhkia ovat syrjäytyminen, sosiaalinen pahoinvointi ja moniongelmaisuus. Ministerin mukaan koulutus, työllisyys, osallisuus, terveys ja korkea hyvinvointi muodostavat perustan arjen turvallisuudelle.

Oppositiopuoleissa selonteon lähestymiskulma ei aplodeja kerännyt.

- Selonteko ei ole aivan tasapainoinen, sillä sosiaalipoliittiset keinot painottuvat liikaa perinteisesti sisäministeriön hallinnonalaan kuuluvien keinojen kustannuksella, arvosteli kokoomuksen kansanedustaja **Jukka Kopra** tuotosta tuoreltaan verkkosivullaan.

Kopran mukaan sisäisen turvallisuuden hoitamiseksi tarvitaan sosiaalipolitiikan ohella kovia turvallisuuden keinoja.

Kun on monta kokkia ja mausteita määrittömästi, sopasta ei tule syötävää. Näin on käynyt tämänkin keitoksen kohdalla. Perinteisellä lähestymistavalla olisi keskitytty selvemmin turvallisuusviranomaisten - kuten poliisin, Rajavartiolaitoksen ja pelastustoimen - nykytilan analyysiin ja tulevaisuuden haasteisiin sekä näiden pohjalta johdettaviin kehittämis- ja resurssitarpeisiin. Ja toki jokunen sanan yhteiskunnallisista epäkohdista olisi taustatekijöinä voitu ottaa mukaan. Jos ruokavertauksissa pyritään, niin nyt kakkuun tuli enemmän kermaista kuorrutusta kuin syötävää sisältöä. Rajavartiolaitoksen päällikkö, kenraaliluutnantti **Pasi Kostamovaara** oli omassa blogissaan lojaalisuuttaan - tai aivan toisissaan - sitä mieltä, että selonteko antaa hyvät perusteet Rajavartiolaitoksen kehittämiselle sisäisen turvallisuuden uhkien

ennaltaehkäisemiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi häiriö- ja onnettomuustilanteissa.

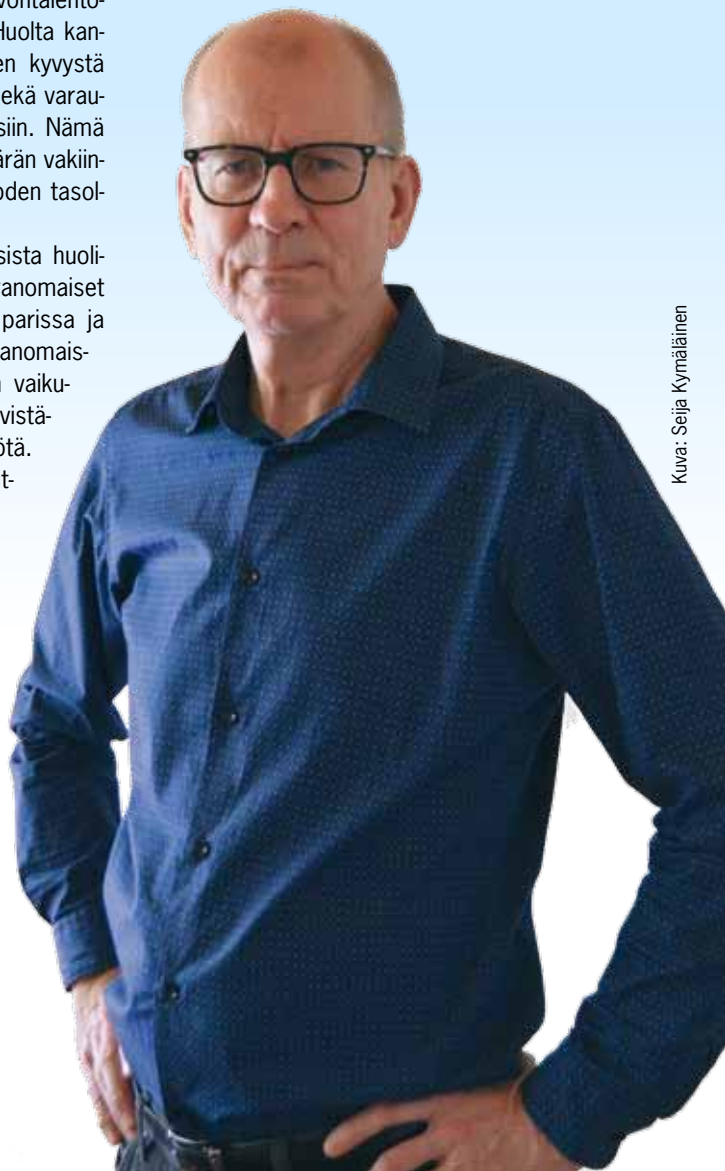
Huolellinen lukija tai hakutoiminnot hyvin hallitseva voikin löytää selonteosta Rajavartiolaitokselle tärkeitä kirjauksia ilmastomuutoksen, sosiaalisen pahoinvoinnin, eriarvoistumisen ja lähisuhdeväkivallan kaltaisten viheliäiden vitsauksien välistä.

Selonteon mukaan Rajavartiolaitoksen valtakunnalliset suorituskyyvyt turvataan. Kahden ulkovartiolaivan uusimishanke viedään päätökseen. Maa- ja merirajan valvontajärjestelmän uudistaminen on jo käynnissä. Vuosikymmenen muista kalustotarpeista esiin nostetaan mm. Dornier-valvontalentokoneiden korvaajien hankinta. Huolta kannetaan myös Rajavartiolaitoksen kyvystä vastata rajaliikenteen kasvuun sekä varautumisesta rajatilanteen muutoksiin. Nämä vaativat laitoksen henkilöstömäärän vakiinnuttamista 3 000 henkilötyövuoden tasolle.

Satunnaisista resurssipanostuksista huolimatta sisäisen turvallisuuden viranomaiset joutuvat painimaan puutteiden parissa ja sopeuttamaan toimintaansa. Viranomaisverkoston karsimisen kielteisiin vaikutuksiin on pyritty vastaamaan tiivistämällä eri viranomaisten yhteistyötä. Selonteossa tätä yhteistyötä suitsetetaan, mutta konkretia jää puuttumaan. Asiaa olisi ollut tarpeen avata yhtä perusteellisesti kuin yhteiskunnallisia epäkohtia.

Suomen sisäinen turvallisuus ei kuitenkaan ole yhtä huo-noissa kantimissa kuin siitä kirjoitettu selonteko.

Väitteen perustelut löytyvät - kuinka olla-kaan - selonteosta. Sen mukaan arki Suomessa on turvallisempaa kuin koskaan aiemmin. Suomi sijoittuu erinomaisesti kansainvälisissä vertailuissa, joissa mitataan arjen turvallisuutta. Ja tilanne koetaan samalla tavalla - turvallisuuden tunne on Suomessa korkea. Kyselytutkimuksen mukaan 89 prosenttia kansalaisista pitää Suomea turvallisena maana ja 96 prosenttia kokee henkilökohtaisen turvallisuutensa hyväksi.

Kuva: Seija Kymäläinen

Tarkennuksia viikkolevon aikana tehdyn työn korvaamiseen

Tekstit ja kuva: Marko Jalkanen

Puolustusvoimien työaikasopimuksessa (PVTAS) on sovittu, että virkamiehelle on annettava vähintään 36 tuntia kestävä yhdenjaksoinen viikkolepo, ellei välttämättömistä virkatehtävistä muuta johdu. Viikkolepo on mahdollisuuksien mukaan sovittava sunnuntain yhteyteen.

Soveltamista tarkennettiin tämän kevään neuvotteluissa siten, että viikkolevon aikana työhön käytetty aika on korvattava lyhentämällä virkamiehen säännöllistä työaika vastavalla ajalla. Tätä tarkennusta sovelletaan tilanteisiin, joissa vahvistettua työvuorosuunnitelmaa muutetaan ja viikko-

levon aikana virkamiehellä teetetään virkatehtäviä. Tällöin virkamiehelle korvataan viikkolevon (36 tuntia) aikana työhön käytetty työaika, ellei kyseessä ole sotilaallinen harjoitus, meripalvelu, päivystyspalvelu, varallaolo taikka sellainen valmiuden ylläpitoon liittyvä työtehtävä, johon ei ole voitu varautua työaikasunnittelussa.

Esimerkiksi, kun virkamiehellä oli työvuorosunnitelmaan vahvistettu lauantai ja sunnuntai viikkolepopäiviksi (VL) ja hänet jouduttiinkin yllättäen määräämään työhön lauantaina kello 8–16, PVTAS:ssa sovittua 36 tunnin viikkolevon toteutumisesta tulee tarkastella lauantaista kello 12:sta sunnun-

taihin klo 24:ään. Tässä esimerkissä virkamiehelle on korvattava neljä tuntia viikkolevon aikana työhön käytetystä ajasta, joka sijoittui lauantaille kello 12–16.

Viikkolevon aikana työhön käytetyn ajan korvaaminen tapahtuu aina lyhentämällä virkamiehen säännöllistä työaika. Se voidaan toteuttaa sopimalla virkamiehen kanssa kulumassa olevan työvuoroluettelon muuttamisesta niin, että muita suunniteltuja työvuoroja lyhennetään. Vaihtoehtoisesti tunnit siirretään työaikajakson päättymisen jälkeen ns. viikkolepopankkiin, josta vastaava lyhennys on suunniteltava myöhempiin kolmiviikkoisjaksoihin siten, että lyhennys on tehtävä viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa työn tekemisestä.

Niissä tilanteissa, joissa vahvistettuun työvuoroluetteloon ei ole välttämättömistä virkatehtävistä johtuen voitu edes suunnitella viikkolepoa, ei sitä myöskään korvata. Antamattoman viikkolevon voidaan katsoa tasoituvan jaksotyön tarkoituksien mukaisesti jossain muussa ajankohdassa kolmiviikkoisjakson sisällä.

Tässä viikkolevon korvausjärjestelyssä on esiintynyt paljon epäselvyyttä, kun soveltamista ei avattu riittävällä tarkkuudella kevään neuvotteluissa. On tunnustettava, että neuvottelujärjestöt eivät alkuun ymmärtäneet, miten näitä puolustusministeriön laatimia soveltamisohjeen täydennyksiä tulisi soveltaa. Asiaa ei ymmärretty täysin myöskään Pääesikunnassa, joka joutui kumoamaan asiasta aiemmin antamia ohjeita ja tarkentamaan soveltamista uudelleen heinäkuussa (AR10294).

Kiky-pankkia voidaan käyttää vain suunnitelmallisesti ja osana työvuorosuunnittelua

Viime vuonna keskustason sopimusmääräyksillä sovittiin, että kiky-työajan pidennyksien poistoa kompensoidaan 1.1.2021 käyttöön tulevilla uusilla työaikajärjestelyillä. Puolustusvoimien jaksotyössä on käytettävissä kalenterivuoteen sijoittuva 14 tunnin työaikapankkijärjestely, johon kertyneet tunnit annetaan vastaavana vapaana tai korvataan rahana.

Tehdyt työtunnit siirretään tähän ns. kiky-pankkiin sellaisenaan, eikä niistä synny korvattavaa lisä- tai ylityötä. Puolustusvoimat julkaisi kesällä asiaa selventävän erilliskäskyn (AR10389), mutta se näyttää jalkautuneen kentälle huonosti tai sitten kyse on luetun ymmärtämisestä - sen verran villiä on ollut se kentän soveltaminen.

Kiky-pankki voidaan ottaa käyttöön työn-

antajapäätöksellä, eikä työtuntien siirtämiseen tarvita asianomaisen virkamiehen suostumusta. Kiky-pankilla täydennetään Puolustusvoimien työaikasopimuksessa (PVTAS) jo aiemmin ollutta työaikapankkiin, jossa työnantajalle on annettu yksipuolinen oikeus teettää virkamiehellä 18 tuntia 26 viikon pituisena ajanjaksona työaikapankkiin. Erona näissä työaikapankeissa on se, että kiky-pankkia voidaan käyttää vain niihin työtunteihin, jotka laaditaan etukäteen ja suunnitelmallisesti työvuoroluetteloon säännöllisen työajan ylittäviksi tunneiksi. Kiky-pankkia ei siis voida käyttää niihin ennalta arvaamattomiin tilanteisiin, toisin kuin

Kansainvälisen avun antamista koskevat palvelussuhteen ehdot joutuivat koeponnistettavaksi

Puolustusvoimat lähetti elokuussa suojausjoukon turvaamaan ulkoministeriön virkamiesten työskentelyä ja evakuoiteja Afganistanissa. Suojausjoukko koostui Puolustusvoimien palkustata henkilökunnasta, joka oli aseistettu ja varautunut sotavarusteiden tapahtuvaan asevoiman käyttöön, mikäli oman joukon puolustaminen sitä olisi edellyttänyt.

Päälystöliitto oli yhdessä muiden ammattisotilaita edustavien järjestöjen kanssa mukana valmistelutyössä, jota tehtiin puolustusministeriön johdolla. Tilanteeseen sovellettiin ensi kertaa lakia kansainvälisen (kv) avun antamisesta ja siihen tarkoitettuja palvelussuhteen ehtoja, joista neuvoteltiin järjestöjen kanssa sopimus vuonna 2017. Palvelussuhteen ehtojen soveltaminen ei kuitenkaan ollut alkuun mutkatonta.

Ammattisotilasjärjestöissä pidettiin heti tärkeänä, että Puolustusvoimat tukee ja antaa virka-apua suomalaisten evakuoimiseksi kriisialueelta. Vuonna 2017 sovittiin kuitenkin siitä, että kv-avun antamista koskevia palvelussuhteen ehtoja ei sovelleta Suomen toisen viranomaisen tukemiseen. Nyt ensin näytti siltä, että Puolustusvoimien avun tarpeessa oli vain ulkoministeriö, joka oli tehnyt virka-apupyynnön suojausjoukon lähettämisestä. Tällöin työnantajan vaihtoehdoksi olisi jäänyt ainoastaan komentaa

suojausjoukko tavanomaiselle ulkomaan virkamatkalle, kun kyse ei ollut myöskään kriisinhallintaoperaatiosta, joiden palvelussuhteen ehdot olisivat määräytyneet aivan eri perustein.

Ulkoministeriön ja puolustusministeriön oikeusoppineilla olikin laadittavanaan laaja selvitys, minkä lain nojalla Suomi pystyisi lähettämään tämän joukon vieraan valtion maaperälle. Selvityksessä tarkasteltiin myös Puolustusvoimista annetun lain soveltamismahdollisuutta, jonka nojalla Puolustusvoimat voi osallistua avun antamiseen toiselle valtiolle terrori-iskun, luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun vastaavan tapahtuman johdosta, mikäli toimivaltaisen ministeriön pyynnöstä sotilaskaluston ja -henkilöstön käyttäminen voi olla tarpeellista. Tätä lainkohtaa ei kuitenkaan voida soveltaa tilanteisiin, joihin saattaa liittyä voimakeinojen käyttöä.

Lopulta kansainvälistä apua koskeneen lain käyttöä ja sen myötä tätä varten sovittuja palvelussuhteen ehtoja pystyttiin perustelevaan tilanteessa sillä, että Suomi oli saanut Natolta ja EU:n ulkosuhdehallinnolta pyynnön omien evakuointiensä yhteydessä tarvittaessa tarjota apua myös niille evakuointitehtäviin. Lisäksi nyt suojausjoukkoon voitiin soveltaa tapaturman ja palvelus-
sairauden korvaamisesta kriisinhallintateh-

tävissä annettua lakia. Se ottaa huomioon sotariskialueen erityisolosuhteet, joihin sisältyy paljon vammautumisen ja sairastumisen riskiä lisääviä tekijöitä. Operaatioon osallistuvalla olisi annettu myös takeet oikeudenkäyntikuluista ja vastuuvakuudesta, jos operaation voimankäyttötilanteita ja itsepuolustus-oikeutta olisi jouduttu harkitsemaan myös rikosoikeudellisesti.

Jälkiviisaana voi todeta, että oli onni, kun kv-avun antamista koskevista palvelussuhteen ehdoista saatiin aikanaan sopimus aikaan, ja ne olivat nyt valmiina sovellettavaksi eikä tähän kulunut enää aikaa. Vuonna 2017 puolustusministeriö pyrki ensin siihen, että kv-avunantamisen tehtävissä olisi toimittu pelkästään kotimaan palvelussuhteen ehdoilla. Tätä ammattisotilasjärjestöt eivät hyväksyneet. Jo pelkästään se, että ulkomaan virkamatkaperusteisessa komennuksessa tapaturmaturva olisi jäänyt itkettävän ja naurettavan rajamaille, näästi järjestöissä. Tällöin ei olisi esimerkiksi korvausharkinnassa huomioitu mitenkään sotariskialueen erityisolosuhteita, jotka poikkeavat kotimaan rauhanajan olosuhteista. Lisäksi kotimaan sopimuksia ja tehtävänkuvauksia ei ole laadittu ulkomaan operaatioita tai sotariskialueen tehtäviä varten.

PVTAS:n työaikapankkia, joissa painavien syiden johdosta joudutaan poikkeamaan vahvistetusta työvuoroluettelosta ja teettämään virkamiehellä lisä- tai ylityötä.

Kiky-pankin toimintaperiaate on sama kuin työaikasuunnittelussa eli pankkiin siirrettävät tunnit on suunniteltava osana normaalia työvuorosuunnittelua. Työtunnit ovat siirrettävissä kiky-pankkiin vasta kolmiviikkoisjakson päätyttyä, jolloin tiedetään tosiasiallisesti jakson säännöllisen työajan ylitys. Kiky-pankkiin siirrettävät työtunnit ovat käytettävissä vastaavana vapaana heti pankittamisen jälkeen. Kiky-pankkiin tehtävien työtuntien ensisijainen hyvitystä-

pa on vapaa-ajan antaminen. Siirretyt tunnit on annettava vapaana saman kalenterivuoden aikana, jona tunnit on tehty. Tunteja voi käyttää vapaana joko kokonaisina päivinä tai yksittäisinä tunteina. Mikäli vapaata ei voida antaa, pankissa olevat tunnit korvataan rahana maksamalla kultakin tunnilta yksikertainen tuntipalkka. Niissä tilanteissa, kun palvelussuhde on päättymässä vuodenvaihteessa ja vapaata ei ole voitu antaa aiemmin, tunnit on korvattava viimeisen palkanmaksun yhteydessä.

Tämä kiky-pankki tuo työnantajalle joustomahdollisuuksia niihin tilanteisiin, joissa tarkoituksenmukaisten työvuorojen järjes-

tämiseksi tai epätarkoituksenmukaisten työvuorojen välttämiseksi voidaan suunnitella kolmiviikkoisjakson työaika yli säännöllisen työajan. Kiky-pankkia tulee käyttää vain virkamieskohtaisesti ja vain työnantajan tarpeeseen perustuen kuten tavanomaisia ylityitäkin käytetään. Kyse ei ole kollektiivipankista, jota tulisi käyttää kaikkien kesken tasapuolisesti, vaikka jotkut kentällä ovat niin asian ymmärtäneet. Jos tosiasiallista tarvetta käytölle ei ole, voi työnantaja myös jättää tämän joustomahdollisuuden käyttämättä.

Kansainvälisten tehtävien palvelussuhteen ehtoja tarkasteltu kehittämisryhmässä

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen työaikasopimukseen (RVLTA) lisättiin 1.5.2021 lukien uusia sopimusmääräyksiä kansainvälisiin rajaturvallisuusoperaatioihin liittyen. Käytännössä 2 §:ään (Työajaksi luettava aika) lisättiin kohta 2.6 (Työaika kansainvälisissä rajaturvallisuusoperaatioissa), jonka mukaisesti 25 §:ssä (Työaikaperusteiset korvaukset kansainvälisessä rajaturvallisuusoperaatiossa korvaava palkanlisä) tarkoitetuissa kansainvälisten rajaturvallisuusoperaatioiden tehtävissä työskennelty aika, lähtö- ja paluuvuorokausia lukuun ottamatta, on työaikasopimuksen 15 §:ää (Lisä- ja ylityökorvausten määräytyminen keskeytyneessä työjaksossa) sovellettaessa keskeytysaikaa. Aikaisemmin näissä operaatioissa virkamiehet ovat olleet normaaleilla työaikaperusteisilla korvauksilla vastaavalla tavalla kuin kotimaassa työskennellessään.

Edellä mainitun työaikasopimuksen 25 § lisättiin myös uutena pykälänä työaikasopimukseen toukokuun alusta lukien. Kansainväliseen rajaturvallisuusoperaatioon (meriraja, venepartiot; maaraja, valvontapartiot; rajatarkastus, maarajat ja satamat; rajatarkastus, lentokentät ja vartiolaivapalvelus), mukaan lukien niiden

johto- ja esikuntatehtävät toiminta-alueella, osallistuvalla virkamiehelle maksetaan osallistumisen ajalta työaikasopimuksen osassa III (korvaukset ja lisät) sovittujen korvausten, 2 ja 6 §:issä sovittujen varalolokorvausten sekä tuntiperusteisen rajatarkastuspalkkion sijaan euromääräinen kuukausittain maksettava palkanlisä. Palkanlisä lasketaan prosentuaalisena osuutena virkamiehen työaikasopimuksen 24 §:ssä sovitusta kuukausipalkasta, joka ei sisällä 25 §:ssä sovittua korvausta. Maksettaessa lisä vajaalta kalenterikuukaudelta lasketaan kalenteripäivän lisä jakamalla täysimääräinen lisä kyseisessä kuukaudessa olevien kalenteripäivien lukumäärällä. Lisäksi palkkausjärjestelmäsopimuksen (RVLPTARKVES) lisäpalkkioliitteeseen (liite 3) lisättiin uutena lisäpalkkiona kansainvälisen rajaturvallisuusoperaation lisäpalkkio, jonka määrä täydeltä operaatioon osallistumisen kalenterikuukaudelta on 150 euroa.

Neuvottelutuloksen saavuttamisen ja sopimusten allekirjoittamisen jälkeen on herännyt kysymys siitä, kerryttääkö 25 §:ssä sovittu palkanlisä vuosilomasopimuksen 18 §:ssä määriteltyä vuosilomalisää. Asiaa on käsitelty pariin kertaan kehittämisryhmässä, ja nyt asiaan on saatu selvyys. Palkanlisä ei kerrytä vuosilomalisää, kos-

ka neuvottelujen yhteydessä siitä ei siten sovittu ja kyseinen lisä ei kuulu vuosilomasopimuksen 18 §:ssä määriteltyihin vuosilomalisään oikeuttaviin palkanliisiin ja lisäpalkkioihin. Tämä on aiheuttanut jonkin verran keskustelua siitä, olisiko asia pitänyt sopia toisin. Kehittämisryhmässä käytyjen keskustelujen ja työnantajan tekemien linjausten perusteella tämä palkanlisä otetaan kuitenkin huomioon valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisessa poissaoloajan palkkauksessa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että mikäli virkamiehelle tulee kansainvälisissä rajaturvallisuusoperaatioissa poissaoloja (mm. vuosiloma, perhevapaa, sairausvirkavapaa), eikä operaatiota keskeytetä niiden takia, virkamiehen palkkauksessa huomioidaan poissaolojen ajalta sekä työaikasopimuksen 25 §:ssä sovittu palkanlisä että lisäpalkkioliitteessä oleva kansainvälisen rajaturvallisuusoperaation lisäpalkkio.

Työaikasopimuksen 5 a §:n mukainen työaikapankki ja Kiekun järjestelmävirhe

Niin sanotut kiky-tunnit poistuivat Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksesta 18.1.2021 lukien. Kyseisten tuntien poistumista kompensoitiin siten, että työaikasopimukseen lisättiin reilu vuosi sitten käytyjen virkaeh-

tosopimusneuvottelujen jälkeen 5 a § (Työaikapankki virasto- ja jaksotyössä). Kyseisen pykälän mukaisesti työnantajalla on oikeus teettää virkamiehellä jakso- ja virastotyössä kalenterivuoden aikana 16 säännöllisen työajan ylittävää työtuntia. Tehdyt tunnit siirretään lähtökohtaisesti työaikapankkiin ja ne annetaan yksinkertaisena vapaana. Virkamies voi kuitenkin päättää itse, haluaako hän tehdyt tunnit rahana, jolloin niistä maksetaan yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava rahakorvaus.

Työnantaja on ottanut 5 a §:n mukaisen työaikapankin käyttöön tietyissä työyksiköissä. Käyttöä jatkaneen jälkeen on kuitenkin havaittu Kieku-järjestelmässä ongelmia. Kiekussa on ollut järjestelmävirhe, jonka takia edellä mainittuun työaikapankkiin on mennyt liian vähän tunteja ja näin ollen maksuun on mennyt liikaa ylityö-työnantajalta saadun tiedon mukaan korjauk-

sen toteuttaminen on tätä juttua kirjoitettaessa vielä prosessissa. Työnantaja on ohjeistanut hallintoyksiköitä, ettei tunteja saa teettää virkamiehillä ennen korjauksen valmistumista. Valtion virkamieslain (19.8.1994/750) 60 ja 61 §:issä on säännöksiä takaisinperinnästä. Lähtökohtaisesti työnantajalla ei ole harkintavaltaa takaisinperintäasioissa, vaan aiheuttomasti maksettu palkka tai muu palvelusuhteesta johtuva etuuden määrä on perittävä virkamieheltä pois. Näin ollen työnantajalla on tarkoitus tarkastaa kaikki jaksot, joissa virkamiehille on suunniteltu 5 a §:n mukaisia tunteja ja korjata niissä olevat virheet takautuvasti. Tarkastusten ja korjausten jälkeen pankkitunnit ja ylityötunnit on Kieku-järjestelmässä merkittynä virkamiehille oikein eli käytännössä siten, kuin niistä on työaikasopimuksessa sovittu.

Virkamatkojen varallaolot tarkastelussa

Päällystöliitto/JUKO on käynnistänyt Varti-olentolaivueessa syntyneestä virkamatkan varallaoloa koskevasta erimielisyydestä valtion virkaehtosopimusasioiden 5 §:n mukaisen erimielisyyksen menettelyn. Välitön neuvonpito on käyty 20.5. (erimielinen), ja paikallisneuvotteluja on käyty 14.–15.7. Heinäkuun neuvotteluissa sovittiin, että asiassa yritettäisiin vielä kerran päästä yhteisymmärrykseen kehittämisryhmässä. Asiaa käsiteltiin elokuun kehittämisryhmässä, jossa käytännössä kartoitettiin järjestöjen kantoja siihen, kannattaako tätä kokonaisuutta tarkastella syvällisemmin kehittämisryhmässä. Tilanne on tällä hetkellä se, että asian käsittelyä jatketaan syyskuun kehittämisryhmässä. Mikäli näyttää siltä, että tämä asia ei kehittämisryhmässä etene tyydyttävään ratkaisuun, allekirjoitamme erimielisen paikallisneuvottelupöytäkirjan ja sen jälkeen ratkaistaan järjestöpuolella se, onko tapauksen vieminen työtuomioistuimen ratkaistavaksi järkevää.

Viestintäkysely jäsenille

Tekstit: Jaakko Levä

Tulevaisuustyö ja viestinnän kehittäminen sen osana

Vuoden 2020 aikana aloimme suunnittelemaan Päälystöliiton tulevaisuutta ja liitimme siihen myös organisaatiomme kokonaisvaltaisen viestintästrategian linjaamisen. Lähdimme liikkeelle pitämällä hallituksen ja luottamusmiessuostuksen kesken suunnitteluseminaarin, jossa loimme pohjan sekä tulevaisuustyölle että viestintästrategiallemme. Tilaisuuden jälkeen liiton puheenjohtaja esitteli aikaansaannoksen yhdistysten puheenjohtajille ja edustajille Puheenjohtajapäivillä 2020. Saamamme palautteen perusteella voimme todeta, että olemme laatineet hyvän pohjan sekä tulevaisuustyölle että viestintämme kehittämiseksi. Tulevaisuustyön lisäksi päätimme käynnistää myös vuoden 2020 aikana liiton viestintästrategian suunnittelun ja kehittämisen. Jotta saisimme totuudenmukaisen kuvan viestintämme toimivuudesta nykytilassa, pidimme jäsenistöllemme viestintäkyselyn. Sen tarkoituksena oli saada todellinen tilannekuva jäsenistön ajatuksista viestintään liittyen. Toteutimme kyselyn touko-kesäkuun aikana. Lähetimme kyselyn jäsenistöllemme ja kohdensimme sen sekä aktiivipalveluksessa oleville että evp-jäsenille. Kyselyn lähettämisen jälkeen saimme aluksi kohtuullisen paljon kyselyjä varsinkin evp-jäseniltä siitä, miksi heille oli kuitenkin saada kaikkien liittomme jäsenen näkökanta viestintämme toimivuudesta ja tarpeesta sen kehittämiseksi nykyaikaisin välinein. Kyselyyn otti osaa kiitettävä määrä jäseniämme, ja saimmekin lähes tuhat vastausta. Annetuista vastauksista noin puolet oli aktiivipalveluksessa olevilta jäseniltä ja noin puolet evp-jäseniltä. Annetut vastaukset siis jakautuivat melko tasaisesti ja samalla kertoivat keskustason toimijoille sen, että molemmista ryhmistä löytyy halukkuutta arvioida viestintämme nykytilaa ja sen tehokasta kehittämistä eteenpäin. Tu-

lemme analysoimaan vastaukset tarkemmin ja poimimaan sieltä kaikki mahdolliset kehittämisideat, jotta saamme viestintäämme vielä tehokkaammaksi kuin mitä se nyt on. Voimme kuitenkin todeta, että suuria kehittämistarpeita ei kyselyn perusteella ole, ja pienillä viilauksilla saamme koneen toimimaan vielä tehokkaammin. Pidetään siis itsemme terveinä ja "Annetaan kusun kulkea"!

Syksyn edunvalvontakoulutukset

Pidettyjen kurssien palautteiden perusteella voimme todeta, että kentän tahtotila olisi kokoontua jo lähikokouksiin. Tunnumme kuitenkin vastuumme kurssien turvallisesta läpiviemisestä viranomaistoimijana, ja siitä johtuen THL:n suositusten mukaisesti pidämme koronan varjossa syksyn aikana loput edunvalvontakoulutuksemme kahden päivän verkko-koulutuksina syyskuussa ja lokakuussa. Pahoittelen jo valmiiksi sitä, että emme näe vieläkaan toisiamme lähikokouksissa. Kyllä sekä aika vielä koittaa, kun pääsemme taas kokoontumaan ja vaihtamaan toistemme kanssa kuulumisia ja näkemyksiä. Pidetään turvallisuus ensisijaisena tavoitteenamme.

Aloitamme syksyn koulutukset alueellisilla LMYT-päivillä (Pv, RvI) 22.–23.9. Tuohon kurssitilaisuuteen on ilmoittautuminen jo päättynyt. Emme ole pyytäneet vierailijoita kurssille kuten meillä oli helmikuun vastavalla kurssilla, vaan pidämme kurssin ohjelman puhtaasti omalla koulutusorganisaatiollamme. Ensimmäisenä päivänä pidämme

edunvalvonnan ajankohtaiset katsaukset, ja toisena päivänä paneudumme case-tyyppisesti erilaisiin haasteisiin ja avaamme niiden sisältöjä ja ratkaisuja, jotta kykenisimme paremmin jatkossa hoitamaan saman tyyppisiä tapauksia.

Noiden syyskuun päivien jatkoksi pidämme vielä lokakuussa LMYTJK-kurssin 5. - 6.10. Pidämme tuonkin tilaisuuden kahden päivän kurssina verkossa jo tutuksi tulleella kaavalla. Tilaisuuden viimeinen ilmoittautumispäivä on 27.9. LMYTJK:n ensimmäisen päivän aikana kuulemme edunvalvonnan ajankohtaisia kuulumisia, ja toisen päivän aikana jakaudumme kuten aiemminkin kahteen eri ryhmään, joista toisessa kertaamme virkaehtosopimusasioita ja toisessa ryhmässä käymme yhteistoiminnan haasteiden kimppuun. Toivotankin kaikki edunvalvojamme mukaan noihin tilaisuuksiin tuomaan oma näkemyksenne ja oppimaan tai vaikka vain kertaamaan jo opittuja asioita. Huolehtikaa itsestänne ja läheisistänne ja "Tervetuloa mukaan!".

Kuva: Simo Nummi

Sisäisen hakeutumisen haasteet

Teksti: Maavoimien alueellinen pääluottamusmies, kapteeni Ilkka Huttula Kuva: Merja Hämäläinen

Työnantaja kannustaa meitä hakeutumaan avoinna oleviin vaativiin tehtäviin, jotta kriittiset toiminnot saadaan Puolustusvoimissa jatkossakin hoidettua laadukkaasti. Hakeutuminen on mahdollista OUKES:n ja sisäisen liikkuvuuden kautta. Kun virkamies sitten löytää kiinnostavan tehtävän, jossa hänen osaamisensa kohdtaa tehtävän sisällön kanssa tai kokee tehtävän muutoin mielenkiintoiseksi ja asiaa riittävästi harkittuaan ilmoittautuu hakijaksi tehtävään sisäisen liikkuvuuden kautta, voi

jäää jännittämään, tuleeko valituksi. Taannoin kentältä on kuulunut viestiä, että hakijoiden osaaminen tai kokemus haettavana olevaan tehtävään ei ole ollutkaan riittävää. Tällöin onkin työnantajan edustajan toimesta todettu, että kun sopivia hakijoita ei ole, tehtävä siirretään toiselle henkilöstöryhmälle. Tämä kuulostaa hieman oudolta, kun meistä opistoupseereista nuorimmatkin ovat olleet virassa jo parikymmentä vuotta. Tuossa ajassa ehtii varmasti kurtuttaa monipuolista osaamista ja koke-

musta usealtakin toimialalta. Toki varmasti on tapauksia, joissa hakija ei ole aiemmin toiminut vastaavassa tehtävässä tai edes vastaavalla toimialalla. Voisi perustellusti kysyä, miksi meiltä vaaditaan 100-prosenttista osaamista ja useiden vuosien kokemusta haettavana olevan tehtävän kaltaisista tehtävistä. Tämä on korostetusti noussut esiin OTV7-tason tehtävissä, jotka eivät ole keskitetyn seuraajasuunnittelun piirissä. Eikö työ enää opeta tekijäänsä ja onko perehdyttämisestä sekä kouluttautumisesta kokonaan luovuttu opistoupseereiden kohdalla?

Asiaa hieman pengottuamme selvisi, että valtiolle.fi-hakuilmoitukseen kohdassa "tehtävän edellyttämä kokemus" kirjataan lomakkeen täyttävän esimiehen toimesta tehtävässä tarvittava kokemus. Hallintoyksiköissä on tässä varsin kirjava käytäntö. Toisaalla kohtaan merkitään minimikokemus, jolla tehtävästä selviytyy, kun toisaalla kirjataan avoimen tehtävänkuvauksen mukainen kokemusvaade. Nousee väistämättä kysymys, onko tämä todellakin poisulkeva tekijä tehtävänhoitajaa haettaessa? Edelleen onko oikein ja realistista, että haettavaan tehtävään edellytetään jopa 10 - 15 vuoden kokemusta vastaavista tehtävistä? Mielestäni tässä pitäisi korostua työnantajan tarve löytää tehtävälle hoitaja, lähtökohtaisesti siitä henkilöstöryhmästä, johon se on kuvattu.

Totuus on, ettei hakuilmoitus ole pelkästään syy sille, että opistoupseereita ei aina valita OTV-tehtäviin. Viime kädessä harkintaa käyttävät kuitenkin rekrytoivat esimiehet kokemus- ja osaamiskriteereitä määrittellessään. Joissakin tapauksissa on valitettavasti käynyt ilmi, että rekrytoivilla esimiehillä on ollut omat intressit keksiä perusteita opistoupseerien valitsematta jättämiselle oman henkilöstöryhmänsä tehtäviinsä.

Kun OTV-tehtävä siirretään toiselle henkilöstöryhmälle, niin silloin kokemusvaatimukset eivät olekaan yhtä korkeat. Tämä on toki realistista, koska muissa henkilöstöryhmissä vastaavia tehtäviä ei välttämättä aikaisemmin ole ollut ollenkaan. Kuka tällaisesta oikeasti hyötyy ja miten asiaa voisi korjata? Kyse pitäisi olla työnantajan edusta löytää organisaatioon osaavimmat ja sopivimmat tehtävänhoitajat. Jättämällä opistoupseerit valitsematta OTV-tehtäviin ja siirtämällä ne muille henkilöstöryhmille, jää tehtävä helposti kokonaan täyttämättä. Opistoupseerien tehtävien kokemus- ja koulutusvaatimuksia tulisi tarkastella mielestäni aina tapauskohtaisesti ja realistisesti kuten niitä tarkasteltaisiin vastaavaan tehtävään muidenkin henkilöstöryhmien osalta.

Kuva: Samu Karell

Edustajakokous 2021

Päällystöliitto ry:n sääntömääräinen Edustajakokous pidetään **9. - 10.11.2021** Helsingissä, Radisson Blu Royal hotellissa, osoitteessa Runeberginkatu 2. Kyseessä on vaalikokous, jossa valitaan liitolle uusi hallinto seuraavalle nelivuotiskaudelle 2022–2025. Ennakoilmoittautuminen sekä matkalippujen ja majoituksen varaaminen tapahtuu liiton jäsensivujen kautta välilehdeltä ”Edustajakokous 2021”. Ennakoilmoittautuminen tulee tehdä viimeistään 4.10. Viranomaisohjeistuksen estäessä lähikokouksen pitämisen, tullaan kokous järjestämään viime vuoden tapaan verkkokokouksena.

Kokousmateriaali sähköiseksi

Kaikilla virallisilla edustajakokousedustajilla tulee olla kokoukseen tullessaan edustamansa yhteisön valtakirja. Ilman valtakirjaa saapuva edustaja ei saa äänioikeutta kokoukseen. Edustajakokous 2021 -välilehdelle tulee kokouskutsu virkavapausanomuksen liitteeksi. Virkavapausanomus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta. On kuitenkin suositeltavaa tehdä anomus hyvissä ajoin. Jäsensivuille tullaan lisäämään kokousmateriaali liiton hallituksen käsittelyn jälkeen. Kokousmateriaali tullaan toimittamaan yhdistyksille ensimmäistä kertaa vain sähköisessä muodossa. Aikai-

semmista vuosista poiketen materiaalia ei siis enää paineta kirjamuotoon.

Lomakohteiden kevään 2022 haku päättyy 31.10.

Liiton lomakohteiden ensi vuoden kevätkauden (1.1. - 30.4.2022) haku on käynnissä ja se päättyy sunnuntaina 31.10. Lomakohteiden haku tapahtuu liiton jäsensivuilla olevalla varauslomakkeella. Lomakkeen onnistuneen lähettämisen jälkeen saat kuittauksen vastaanotosta sähköpostiisi. Mikäli et lomakkeen lähettämisen jälkeen saa kyseistä kuittausta, niin ole yhteydessä liiton toimistoon perilletulon varmistamiseksi. Jaon tulokset ilmoitetaan niitä hakeneille, minkä jälkeen kyseiselle lomakaudelle vapaaksi jääneet ajankohdat päivitetään liiton jäsensivuille. Vajaiden viikkojen ja viikonloppujen osalta varaus vahvistetaan vasta kuukautta ennen varausajankohtaa. Etusijalla on koko viikon varaaja (ei koske Helsingin asuntoja).

Muuta ajankohtaista

Yhdistysten tileille on maksettu 31.8. jäsenmaksupalautukset. Palautukset määntyivät yhdistysten jäsenten maksamista jäsenmaksuista ajalta 1.1 - 30.6.2021. Loppuvuoden jäsenmaksupalautteet maksetaan yhdistyksille ensi vuoden helmikuun viimeisenä päivänä. Toiminta-avustus vuo-

den 2020 toimintakertomuksensa lähettäneille yhdistyksille maksettiin 15.6. Osalla yhdistyksistä on vuosikokous vasta syksyllä, joten kertomuksen hyväksyminen tapahtuu vasta silloin. Näillä yhdistyksillä on mahdollisuus saada toiminta-avustus, kunhan ne lähettävät kertomuksensa liiton toimistolle joulukuun alkuun mennessä.

Kiitos Artsi

Edeltäjäni, liiton pitkäaikainen järjestöpäällikkö **Arto Penttinen** jäi eläkkeelle 1.7. Haluan vielä kerran kiittää Artsia mittavasta työstäsi Päällystöliiton eteen ja toivottaa hänelle nautinnollisia eläkepäiviä.

Mika Avelin
Järjestöpäällikkö

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Puheenjohtajapäivät viettiin läpi onnistuneesti

Teksti ja kuva: Juha Susi

Rajavartiolaitoksen henkilöstöpäällikkö, lippueamiraali Tom Hanén oli tyytyväinen evp-poolista saatuihin kokemuksiin sisärajavallannon yhteydessä.

Viime hetkillä ennen Puheenjohtajapäiviä tiukentuneet kokoontumisrajoitukset siirsivät tapahtuman verkkoon. Järjestäjien ja osallistujien kokemukset verkkokokouksista takasivat kuitenkin tilaisuuden onnistumisen. Päivien ohjelma noudatteli perinteistä kaavaa: huomionosoitukset, puheenjohtajan ja pääluottamusmiehen katsaukset, työnantajien edustajien ajankohtaiset katsaukset ja piirien kuulumiset.

Ryhmätöiden pääpaino oli liiton tulevaisuustyön parissa. Työn tavoitteena on liiton ennustettava taloudenhoito ja löytää ne toimenpiteet, joilla taataan oikeat resurssit tehtävien hoitamiseen. Aihetta on väliesitelty vuoden takaisilla Puheenjohtajapäivillä ja viime syksyn Edustajakokouksessa. Tapahtumien välissä hallinto on hienosäätänyt suunnitelmaansa saatujen kommenttien perusteella. Päätösten aika tulee olemaan tulevassa Edustajakokouksessa.

- Jäsenen kukkarolle ei mennä! Jäsenmaksujen kasvattaminen ei ole tarkasteltavissa oleva vaihtoehto, puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** alusti piirejä tehtävänannossaan.

Liiton talous ja omaisuuslaskenta on hyvällä ja vakaalla pohjalla. Ne mahdollistavat hallitun sopeuttamisen ilman radikaaleja muutoksia toimintaan.

- Haetaan suuntaa, jossa ylläpidettävät palvelut, mukaan lukien lomatoiminta ja sisään tuleva varallisuus, vastaavat tarpeitamme.

Piirit aktiivisina

Saatu aihe herätti piireissä runsasta keskustelua. Hallinnolta halutaan selkeitä esimerkkejä taustatietoineen siitä, mitä vaihtoehtoja kullakin tehtävällä toimenpiteellä olisi. Liian tiukkoja suiteja hallinnolle ei haluttu asettaa.

- Piirillä ei ollut ehdotonta linjaa, kuinka tulevaisuudessa tulee edetä. Lomatoiminta

halutaan säilyttää jollain tasolla, mutta samanaikaisesti sijoitusvarallisuudesta voidaan luopua tarpeen mukaan, varapuheenjohtaja **Reino Mäkelä** esitteli ilmavoimien piirin tulosta.

Tuloksia esiteltäessä nousi toive suunnitellun käynnistämisen 2030-luvun toimintaa ajatellen. Viimeisille jäsenille ei saa jäädä ongelmaa, vaan jonkunlainen polku ja tavoitetila tulisi löytää jo seuraavalla hallituskaudella.

HESTRA on kestänyt hyvin aikaa

Komentopäällikkö, prikaatikenraali **Rami Saari** nosti esityksessään esiin mahdollisen henkilöstöstrategian (HESTRA) päivitystarpeen. Asiakirja on laadittu Puolustusvoimauudistuksen jälkeen (2014) ja kirjoitettu silloisen ajankuvan mukaan.

- Mahdolliset muutokset tulevassa puolustusselonteossa sekä asevelvollisuuslain säädännössä saattavat aiheuttaa päivitystarvetta. Samoin kansainvälisen avun antamisen mahdolliset heijastukset tulee ottaa huomioon.

Strategiaan kirjattu lause opistoupseerien vaativimpien tehtävien säilyttämisestä opistoupseeristolla niin kauan kuin riittävän osaamisen ja kokemuksen omaavia opistoupseereita pystytään hyödyntämään kyseisten tehtävien hoidossa, on komentopäällikön mukaan osoittautunut toimivaksi.

- Opistoupseerien osaaminen ja kokemus halutaan hyödyntää maksimaalisena niin kauan kuin heitä on rivissä. Tehtävien pakaantuminen ylimpiin tasoihin ei ole ongelma, niin kuuluu olla.

Tällä hetkellä Puolustusvoimien henkilöstömäärä on minimitasolla. Tarve uusille tehtäville on akuutti. Muistissa on kybertoiminnan käynnistäminen, mihin henkilöstöä kohdennettiin sisäisesti. Samoin HX- ja Laivue 2020 -hankkeet vaativat osaajansa.

- Kovin montaa kohdennusta ei voi olla, mikäli tehtäviä ei tule lisää kuin omasta kehiksestä.

Saaren mukaan käynnissä olevat strategiset hankkeet eivät juurikaan sisällä opistoupseeritehtäviä.

- Käyttöönottovaiheessa tehtäviä voi hyvinkin olla tarjolla.

Hakeutukaa OUKES-tehtäviin

Komentopäällikkö avasi lyhyesti näkemyksiään myös tehtävä- ja seuraajasuunnittelusta. Tällä hetkellä suunnittelun piiriin kuuluu noin 600 tehtävää, joihin on ilmoittanut halukkuutensa 200 henkilöä. Suurimmat aukot ovat johtamisjärjestelmä- ja logistiikkaosaajista.

- Kannustan ilmaisemaan halukkuuden lähestyvässä kehityskeskustelukierroksessa

vaativampiin tehtäviin, harkitsemaan jopa paikkakuntamuutoksia.

Opistoupseereilta vapautuvia tehtäviä onkin täytetty muilla henkilöstöryhmillä, tähän mennessä lähinnä aliupseereilla.

- Tulevaisuuden isoa kuvaa katsottaessa joudumme jatkossa täyttämään avoimia tehtäviä myös muilla henkilöstöryhmillä.

Joustavat työaikamuodot tarkastelussa

Pääesikunnassa on käynnissä selvitys, miten koronan jälkeisessä ajassa henkilöstön on mahdollista hyödyntää joustavia työaikoja. Se, kuinka paljon tulevaisuudessa etätöitä voi tehdä ja miten niistä sovitaan työnantajan kanssa, on vielä auki. Referenssejä haetaan myös muusta yhteiskunnasta.

- Toimintamme luonteesta johtuen kaikki eivät voi tehdä etätöitä. Miten tasapuolisuus toteutuu ja onko se ongelma? Myös näihin haetaan selvityksessä vastauksia.

Keskusteluissa nousivat esiin henkilöstömenojen säästökohteet. Varsinaiset palkat ovat kivunneet hälytysrajalle.

- Ymmärrän opistoupseerien osalta tehtävien tiivistymisen yläpään, mutta näin on käymässä myös muiden henkilöstöryhmien osalta. Samoin suoritusarviointien keskiarvot ovat nousseet vuosien saatossa.

Henkilöstömenojen säästökohteista kasataan mahdollisimman paljon eri menettelytapoja. Näistä sitten osa tullaan siirtämään käytäntöön. Komentopäällikkö rauhoittelee pahimpien uhkakuvien näkijöitä.

- Ainoa ohjaus nyt on se, että mennään niin kuin sopimuksiin on kirjattu.

Kädet täynnä töitä

Rajavartiolaitoksen henkilöstöpäällikkö, lippueamiraali **Tom Hanén** aloitti esityksensä valitsevan rajatilanteen katsauksella. Korona on hillinnyt maahantuloa, mutta vastaavasti sisäraajatarkastukset työllistivät heinäkuuhun asti.

- Pääsimme hyödyntämään evp-poolia täysimääräisesti. Parhaimmillaan heitä oli yhtä aikaa 80 henkilöä vahvistamassa toimintaamme useassa eri hallintoyksikössä.

Evp-henkilöiden kanssa solmitut sopimukset olivat eri pituisia, samoin tehtävät olivat monipuolisia. Laitoksen saamat kokemukset olivat positiivisia.

- Vuonna 2016 luotu evp-reservi on nyt kehittyneenä tärkeäksi osaksi suorituskykyämme, ja tulemme jatkamaan samalla menettelyllä kriisitilanteissa. Tosin ei haittaisi, vaikka poolin koko kasvaisikin.

Töitä ovat tuoneet mukanaan myös kaluston ja menetelmien modernisointi. Tilausvaltuudet on saatu kahteen Turva-luokan alukseen. Samoin rannikkovartio- ja nopea

venekalusto on kohta päivitetty.

- Myös raja- ja merialueiden tekninen valvonta on uudistumassa ja rajatarkastusprosessi muuttuu Älykkäät rajat -hankkeen myötä reilun vuoden kuluttua. Paine myös Dornier-valvontakoneiden päivitykselle on kova.

Töihin ulkomaille

Aikaisempina vuosina Rajavartiolaitoksessa palvelevien osalta ulkomaan tehtävät ovat olleet vapaaehtoisuuteen perustuvia. Euroopan raja- ja merivartiostasto Frontexin toimintaa on vahvistettu, ja uuden lainsäädännön kautta jäsenvaltioilla on valtuute asettaa henkilöstöään EU:n ulkorajavalvonnan turvaamiseksi.

- Rajavartiolaitoksella on selvät määräykset, kuinka monta henkilötyövuotta meidän tulee asettaa eri vuosina kuluva vuosikymmenen aikana näihin tehtäviin.

Ulkomaan tehtävät on jaettu tällä hetkellä neljään eri luokkaan perustuen siihen, kuinka pitkstä komennuksesta on kyse. PituuDET vaihtelevat muutamista kuukausista kahteen vuoteen.

- Tehtäviin osallistuneet ovat kokeneet ne vaihteluna ja mahdollisuutena kehittää omaa ammattitaitoaan. Intoa tehtäviin on toistaiseksi riittänyt.

Tällä hetkellä tehtävät eivät aiheuta resurssipulaa henkilöstön suhteen, sillä virasto on saanut lisärahoitusta kasvaviin EU-tehtäviin.

- Meillä on halukkaista koottuna pooli, josta tehtävään lähtevät kulloinkin valitaan.

Sopeutuksia näköpiirissä

Tulevina vuosina virastossa joudutaan taas tutkimaan, mistä toimintaa voisi sopeuttaa.

- Ensi vuosi vaikuttaa olevan vielä tasapainossa, mutta sen jälkeinen tilanne näyttää huolestuttavalta.

Kun samanaikaisesti laitoksen on tarkoitus kasvattaa henkilötyövuosiaan tehtävistään selviämiseksi noin sadalla vuoteen 2025 mennessä, on yhtälö haastava.

- Ilman lisärahoitusta olemme todella vaikeiden haasteiden edessä. Näkyvissä oleva vaje vastaa noin 300 henkilötyövuotta. Aiemmat sopeuttamiset ovat vähentäneet mahdollisuutemme minimiin, henkilöstöpäällikkö tiivistää näkemyksensä.

Laitos pyrkii koko ajan tehostamaan toimintaansa. Tähän sisältyy myös käynnistynyt henkilöstöalan kehittämishanke.

- Kyseessä on ennemminkin analyysi, jossa tarkistetaan prosessit henkilöstöstrategian toimeenpanon osalta. Tarkastelemme, onko työnjako keskustason ja hallintoyksiköiden välillä toimiva ja tarvitseeko sitä tarkistaa.

”Tärkein asia edunvalvonnassa on ennakointi”

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Joonas Laine

Liiton tuore järjestöpäällikkö, kapteeni evp. **Mika Avelin** palkittiin elokuussa Vuoden toimihenkilönä. Päälystölehti kyseli hän kokemuksistaan pitkältä edunvalvontauralta.

Olet ollut monessa mukana edunvalvonnan saralla. Miten töiden ja luottamustehtävien yhdistäminen on onnistunut eri työtehtävissä?

Monipuolisten edunvalvontatehtävieni yhdistäminen varsinaisiin työtehtäviini sujui aina esimerkiksi Panssariprikaatissa. Prikaatin ylin johto, lähiesimiehet, työkaverit ja edustettavat jäsenet suhtautuivat kannustavasti tekemääni edunvalvontatyöhön. Vuosien saatossa vastuuni aina vain kasvoi kasvamistaan. Pystyin kuitenkin täysipainoisesti hoitamaan mallikkaasti kaikki edunvalvontatyöhön liittyneet velvoitteeni. Omien työtehtävien laatu ei päässyt mis-

sään vaiheessa kärsimään edellä mainittujen tehtävien takia, joten työnantajalla ei ollut mitään negatiivista sanottavaa asiasta. Tinkimätön yhteistyö muiden paikallisten edunvalvojien kanssa on aina ollut ammatityhdistystoiminnan suola. Etenkin pitkäaikaisen ay-sielunveljeni **Kari ”Kartsa” Pounosen** kanssa pääsin yhdessä kokemaan paikallistason niin hyvät kuin huonotkin hetket. Viimeisinä edunvalvontavuosina minulla oli kunnia olla mukana mentoroimassa uutta nousevaa kykyä **Vesa Sarjaa** tilalleni luottamusmieheksi, yhteistoimintaelimen jäseneksi ja Wanajan Päälystöyhdistyksen jäsensihteeriksi. ”Veskun” tuntien olen täysin varma, että laadukas paikallinen edunvalvonta jatkuu.

Miten työyhteisössäsä esimiehet, työkaverit ja alaiset ovat suhtautuneet edunvalvontatyöhösi?

Suhtautuminen edunvalvontaan prikaatissa on kokemusteni pohjalta vuosi vuodelta vain parantunut. Päälystöliiton edunvalvojia ei koeta vastustajina, vaan yhteistyökumppaneina, joilta kaikki joukko-osaston toimijat saavat tarvittaessa arvokasta tukea omaan toimintaansa. Mielestäni tärkein asia edunvalvonnassa on ennakointi - puututaan epäkohtiin ennen kuin ne edes pääsevät muuttumaan ristiriitatilanteiksi. Molempipuolisen luottamuksen luominen työnantajan edustajien kanssa on myös avainasemassa. Meillä edunvalvojilla on ollut tapana käydä jatkuvasti vapaamuotoisia keskusteluita prikaatin ylimmän johdon ja henkilöstöhallinnon edustajien kanssa. Näin olemme pitäneet toisemme ajan tasalla ajankohtaisista asioista. Jatkuva vuorovaikutus kaikkien osapuolten kanssa on avainasemassa tasokkaan yhteistyön saavuttamiseksi. Panssariprikaatissa on edunvalvontaurani aikana ymmärretty edunvalvonnan tärkeys laadukkaan toiminnan yhtenä kulmakivenä. Erityisesti prikaatissa on arvostettu ammattikuntamme pitkäaikaisen kokemuksen kautta tuomaa osaaamista ja hiljaista tietoa. Panssariprikaatin slogan ”Perinteitä - Yhteistyötä - Iskuvoimaa” ei ole siis tuulesta temmattu.

Päälystölehti kertoi aiemmin jalkansa menettäneestä yliluutnantti Markku Nurmisen. Millainen rooli edunvalvojilla oli hänen työhönpaluuksaan?

Työskentelin Markun kanssa samassa työyksikössä keväällä 2018, jolloin hän sairastui vakavasti. Kävin ensimmäisten työkavereiden joukossa tapaamassa Markkua siinä vaiheessa, kun hän siirtyi Kanta-Hämeen keskussairaalan teho-osastolta vuodeosastolle. Markku oli menettänyt toisen jalkansa, mutta silti hänestä huokui uskomaton elämännälkä. Hän oli todella motivoitunut kuntouttamaan itsensä takaisin työkykyiseksi. Väitän, että Markun omalla tahdonvoimalla oli isoin vaikutus hänen toipumisprosessissaan. Yhdessä paikallisten edunvalvojien kanssa päätimme tehdä kaikkemme, että hänet saataisiin takaisin riviin. Oma roolini keskittyi lähinnä Markun tapauksen kimpussa häärineiden asianhoitajien kanssa käytyihin etukäteiskeskusteluihin. Tavoitteenani oli varmistaa se, että kaikki tahot ymmärtäisivät ”yksijalkaisen soturin” poikkeuksellisen halun palata takaisin työelämään. Lukuisat keskustelut prikaatin väen kanssa toivat lopulta toivotun lopputuloksen ja työkaverimme pääsi palamaan täysipainoisesti takaisin sorvin ääreen. Näin jälkikäteen voin hyvillä mielin todeta, että tehty ratkaisu oli oikea. Tällä hetkellä Markku hoitaa mallikkaasti vaativaa materiaaliokeskuksen varapäällikön tehtävää. Vaikea kuvitella, että asiaa olisi missään muussa joukossa hoidettu paremmin.

Jalkansa ja melkein henkensäkin menettäneen yliluutnantti Markku Nurmisen (vas.) sinnikkyys yhdessä Panssariprikaatin luottamusmiesten ja johdon voimakkaan tahtotilan kanssa johtivat siihen, että nykyisin hän on taas rivissä ja palvelee materiaaliokeskuksen varapäällikkönä. Vuoden toimihenkilöksi valitulla Mika Avelinilla (oik.) oli oma roolinsa tässä onnellisen lopun saaneessa selviytymiskamppailussa.

”Koskaan ei ole liian myöhäistä tehdä elämäntaparemonttia”

Puheenjohtajapäivillä kapteeni **Mika Räisä**selle luovutettiin Vuoden urheiluteko -tunnustus. Palkitsemisperusteissa korostettiin hänen monivuotista toimintaansa Päällystöliiton urheilujohtajana sekä omaa esimerkkiä kuntoliikunnan saralla.

Millaisia ajatuksia palkitseminen herätti?

Valinta tuli minulle aivan yllätyksenä. En ollut tietoinen oman paikallisyhdistyksen tekemästä esityksestä. Lämmin kiitos paikallisyhdistykselle esityksestä sekä tietysti liiton hallitukselle valinnasta. Olen otettu, kiitos.

Sotilaiden fyysisen kunnon vaatimukset uudistettiin hiljattain. Mitä vannoutuneena urheilumiehenä ja pitkäaikaisena liikuntakasvatusupseerina ajattelet uudistuksesta?

Uudistuksessa on paljon hyvää. Pidän ajatuksesta sukupuoli- ja ikäneutraaleista testirajoista, jotka tosin eivät kävelytestissä kohtaakkaan. Lisäksi normiin on lisätty kannusteita hyvistä suorituksista kuten ylimääräinen viikkoliikuntatunti tai suoritusvapaa vuosi. Toki pitkän linjan liikunta-alan vaikuttajana ja aktiivisena liikkujana itsekin on pakko todeta, että tason 1 saavuttaminen ei ole mikään sotilaskunnon mittari. Olisin lisäksi toivonut, että marssi- ja suunnistus olisivat säilyneet valikossa. Marssilla voidaan helposti mitata kestävyyskuntoa ja suunnistus on jokaisen sotilaan perustaito.

Millaisena näet puolustusvoimien sotilashenkilöstön fyysisen kunnon noin yleisesti, mitkä ovat ilon/huolenaiheita ja miten niihin pitäisi mielestäsi puuttua?

Jos jaetaan kategorisesti fyysinen kunto kestävyyskuntoon ja lihaskuntoon, niin yleisellä tasolla puhuttaessa sanoisin, että lihaskunto on hyvällä tasolla, mutta kestävyyskunnossa on parannettavaa. Tämä näkyy mielestäni selkeästi myös palkatun sotilashenkilöstön testituloksissa. Jos minulla olisi päätösvalta, niin asettaisin ammattisotilaille fyysisen toimintakyvyn minimivaatimustasoksi tason 2, mikä pitäisi

Mika Räisänen on aina ko-rostanut jokaisen omaa vastuuta fyysisestä kunnostaan. Loppuvuodesta 2020 hän ensin juoksi lähes kylmiltään maratonin, ja marraskuussa Joensuu night run -tapahtumassa yli 100 km (kuva tapahtumasta). Mika elää niin kuin opettaa.

saavuttaa vuosittain. Jalkaväkimiehen logiikalla ja kokemuksella tuolla tasolla kykenisi suoriutumaan päivän askareista kohtuullisesti, eikä olisi täysin uupunut päivän päätteeksi. Mikäli tasoa ei saavuttaisi, ohjaisin henkilön työterveyshuollon piiriin. Heillä on vastuu työntekijän työ- ja toimintakyvyn edistämisestä yhteistyössä työnantajan ja työntekijän kanssa. Toki soisin muutoshalun lähtevän mieluummin ennakoivasti itsensä kuin lääkärin tuomiosta.

Miten mielestäsi viikkoliikunta etätöissä tulisi hoitaa ja mitä siinä pitäisi huomioida?

Nyt en ole aktiivisesti seurannut asiaan liittyvää keskustelua, mutta mielestäni etätöihin tulee kuulua automaattisesti oikeus viikkoliikuntaan samaan tapaan kuin työpis-teelläkin. Toki tämä edellyttää riittävää vaakuutusturvaa. Työn tauottaminen lisää työn tehokkuutta ja yleistä vireystilaa, varsinkin kun kotona ei välttämättä ole huomioitu työergonomiaa samalla tavalla kuin työpis-teellä.

Mitä puuhaillet vapaa-aikanasi?

Olen parhaillaan kriisinhallintatehtävissä eikä varsinaista vapaa-aikaa ole, mutta kun sitä on, niin aika menee pitkälti kestävyyskuntoilun parissa. Saatan asettaa itselleni mitä ihmeellisimpiä tavoitteita, joihin sitten harjoittelen enemmän tai vähemmän tavoitteellisesti. Kesällä viihdyn lisäksi mökillä kalastaen ja askarellen. Syksyllä liikun luonnossa marjastaen ja patikoiden. Talvel-la ja keväällä aika kuluu hiihtäessä.

Terveisesi Päällystöliiton jäsenille?

Koska liittomme jäsenet eivät enää ole ammattisotilaiden nuoremasta päästä, niin toivoisin, että kukin miettisi omia elämäntapojaan kokonaisvaltaisesti. Miettimisen voisi aloittaa menemällä peilin eteen ja katsoa, näkyykö siellä sellainen ihminen, jonka haluaa nähdä. Jos kuva ei miellytä, niin voisiko asialle tehdä jotain? Koskaan ei ole liian myöhäistä tehdä elämäntaparemonttia. Se kannattaa, uskokaa pois.

Tulevalta edustajakokouksesta odotetaan paljon

Teksti: Juha Susi Kuvat: Haastateltavien kotiarkistot

Luonetjärven päällystöyhdistyksen edustajan Raimo Tikkanen mukaan kentällä suhtaudutaan kaksijakoisesti OUKE:uun. Toisille se tarjoaa mahdollisuuden hakeutua vaativampiin tehtäviin, toisille se tuo ei-toivotun siirron toiselle paikkakunnalle.

Puheenjohtajapäiville oli asetettu suuret odotukset tilaisuuteen osallistuneiden yhdistysten keskuudessa. Marraskuiset henkilövalinnat ja liiton tulevaisuuden suuntaviivat nousivat ennakkotoiveis-
sa esiin. Myös ajankohtaiskatsauksia toivottiin. Kommentit tapahtuman jälkeen antoivat ymmärtää tilaisuuden olleen onnistunut.

- Katsaukset liiton tulevaisuuden suunnitelmiin ja näkymiin. Samoin ajankohtaisten luottamusmiesasioiden ja sopimusneuvottelujen tilanne kiinnostaa aina jäsenistöä, Luonetjärven päällystöyhdistyksen edustaja **Raimo Tikkanen** kertoi ennako-odotuksistaan.

Tilaisuuden jälkeen kommentit olivat kehuja.

- Taloustilannetiedotus oli hyvä. Samoin eläkeinfo oli hyvää kertausta, Vekaranjärven päällystöyhdistyksen puheenjohtaja **Pasi Saari** kiittelee järjestäjiä.

Tulevaisuustyölle annetaan paljon painoa

Piireillä teetätetyt ryhmätyöt kasasivat yhdistysten mietteet tulevaisuuden suuntaviivoista. Kunkin piirin esitellessä vuorollaan omat linjauksensa voitiin todeta ajatusten olevan hyvinkin yksimielisiä: toimintaa tulee sopeuttaa harkiten ja turvata korkealaatuinen edunvalvonta ja jäsenpalvelut loppuun asti.

- Saimme koottua hyvät pohjat hallitukselle valmistella tulevien vuosien toimintaa ja mahdollisia toimintalinjoja tuleville edustajakokouksille. Meidän tulee tarkastella tilannetta vielä monesta näkökulmasta. Kuunnellaan myös koko jäsenistön kantoja, minkä jälkeen tehdään linjaukset sinne 2030-luvulle asti, Raja- ja merivartiokoulun henkilöstöyhdistyksen edustaja **Jani Anttila** toteaa. Laivaston päällystöyhdistyksen puheenjohtaja **Petri Seikkula** haluaa käynnistää jo alustavan ajatustyön 2030-luvun suunnittelmis-
ta.

- Taloudellisesti liitto voi toimia viimeiseen opistoupseeriin asti, kunhan vaan taloudenpito jatkuu yhtä hyvänä kuin tähänkin asti ja tarpeelliset sopeuttamistoimet toteutuvat. Toinen kysymys on siten se, missä vaiheessa jäsenmäärä on niin pieni, että toiminnan kannalta ei ole järkevää jatkaa omana liittona. Näitä tulee pohtia lähempänä vuosikymmenen loppua.

Puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** esitteli ryhmätöiden tarkastelun jälkeen hallituksen laatimat suunnitelmat lähivuosille. Niissä sopeuttamiselle oli haettu eri vaihtoehtoja sijoitusvarallisuuden ja kiinteistöistä luopumisesta näkökulmien mukaan. Saari oli tyytyväinen tehtyyn työhön.

- Näyttäisi olevan hallituksessa jo suunnitelmat hyvällä mallilla. Palvelut ja edunvalvonta tulee turvata. Lomatoiminta on, se mistä voidaan karsia ensimmäisenä.

Piirien keskusteluissa lomatoiminta herätti useita kommentteja. Ne koetaan edelleen tärkeänä jäsenpalveluna. Mahdollinen luopuminen on suuren kynnyksen takana. Ilmoille heitettiin ajatus kiinteistöjen tilalle otettavasta lomatuesta.

- Tällainen järjestely vaatii ennakkoselvitykset myös verottajan suunnasta, ettei mahdollisesta tuesta tule veroseuraamuksia jäsenistölle, Lukkarinen vastaa ajatukseen.

Yhdistykset valmiina marraskuuhun

Haastatellut yhdistykset aikovat osallistua marraskuun kokoukseen lähettämällä edustajansa paikalle. Sitä ennen yhdistyksissä perehdytään tiedossa oleviin ehdokkaisiin huolella. Yhdistykset ovat tehneet aloitteita kokoukselle, osa asettanut myös oman ehdokkaansa.

- Yhdistykseltämme tulee edustaja paikalle, ja olemme tehneet henkilöesityksen hallinnon tehtäviin, Seikkula kertoo yhdistyksen toiminnasta.

- Edustaja tulee, yksi esityskin on jo tehty. Odotamme innolla lehteä, Saari kertoo Vekaran aikeista.

- Yhdistyksestämme tulee edustaja paikalle, teemme myös esityksen henkilövalintoihin. Pidän tärkeänä, että pääsemme tutustumaan kaikkiin ehdokkaisiin haastattelujen kautta, Anttila jatkaa samalla linjalla muiden kanssa.

Luonetjärvi ei tee poikkeusta muihin yhdistyksiin.

- Lähetämme edustajan paikalle, laaditaan mahdollisesti oma aloite ja tutustutaan ehdokkaisiin hyvissä ajoin, Tikkanen täydentää.

Aktiivisuus puntarissa

Edustajiston virkaatekevä puheenjohtaja **J5**

on nostanut usein esiin paikallisyhdistysten aktiivisuuden. Liiton yhteisiin tilaisuuksiin ei lähetetä edustajaa tai mahdollisia velvoitteita lyödään laimin. Heijastumia aktiivisuuden laskusta on nähtävissä myös haastatelluissa yhdistyksissä.

- Paikallistasolla väki vähenee ja vanhenee, pääosin samalla ydinrungolla pyöritämme yhdistystämme. Olemme saaneet vielä muutamia "uusia" kasvoja mukaan paikallistoimintaan. Tuntuu, että myös keskustason tehtäviin on jäsenten halukkuus vähentynyt, Tikkanen kertoo Luonetjärven toiminnasta.

Seikkulakin patistaa jäsenistöä liikkeelle.

- Toivoisin, että yhdistyksien jäsenet olisivat aktiivisempia. Se helpottaisi yhdistyksien hallintoa viemään Edustajakokoukseen tietoa jäsenistön haluista ja toiveista Päällystöliiton toiminnan tuleviin suuntaviivoihin.

Anttilan edustama yhdistys aikoo purkautua vuoden lopussa ja ohjata jäsenistönsä liittymään isompaan yhdistykseen. Hän näkee sen yleisempänä ilmiönä.

- Tämä trendi tuntuu olevan kaikenlaisessa järjestö- ja yhdistystoiminnassa. Ihmisten aktiivisuus yhteisiä asioita kohtaan on laskeutunut.

Vekaranjärvellä aktiivisuus nähdään positiivisemmassa valossa.

- Meillä on pärjätty yllättävän hyvin, kevät- ja syyskokouksissa on ollut parhaimmillaan lähes 20 prosenttia jäsenistä, verkkokokouksissa jopa enemmän. Hallitukseen ja luottamustehtäviin on löytynyt hyvin väkeä, Saari kehuu jäsenkenttäänsä.

OUKES puhuttaa kentällä

Piirien ajankohtaiskatsauksissa yhdistykset raportoivat antamistaan palveluista. Kauden aikana tehtävä- ja seuraajasuunnittelu on noussut usein esiin jäsenistön kahvipöytäkeskusteluissa. Näkemykset ja tuntemukset ovat osin ristiriitaisia.

- Toiset kokevat suunnittelun uhkana, toiset mahdollisuutena. Eräiden mielestä OUKES estää vapaan hakeutumisen, Saari avaa kentän tuntoja.

Myös Tikkasen näkemykset tukevat kentän ristiriitaisia näkemyksiä.

- Osalle OUKES on mahdollisuus hakeutua vaativimpiin tehtäviin ja osalle ei-toivottu siirto toiseen tehtävään toiselle paikkakunnalle. Neuvoa ja opastusta tarvitaan edelleen.

- Lähinnä kysymyksiä on tullut siitä, miten virkamies voi vaikuttaa siihen, mitä tehtäviä hänelle on suunniteltu tai tullaan suunnittelemaan. Onneksi Rannikkolaivastossa on ollut hyvin OUKES-tehtävät nähtävillä, Seikkula kertoo.

Jäsenistöä puhuttavat toki muutkin asiat.

- Tehtävänkuvauksiin tarvitaan edelleen neuvoja. Samoin urakehityksestä on käyty keskusteluita, Saari luettelee.

Seikkula puolestaan on avannut, mitä sopi muspöydissä on saatu aikaan.

- Keväällä kyseltiin kovin yleiskorotuksesta sekä järjestelyvarojen käytöstä. Meripalvelukokeilu on jonkin verran aiheuttanut kysymyksiä. Opistoupseerien vaativimpien tehtävien säilyminen aluspalveluksessa oleville sekä maaorganisaatiossa palveleville on aiheuttanut jonkin verran huolta jäsenistössämme.

Raja- ja merivartiokoulun henkilöstöyhdistyksen edustajan Jani Anttilan mukaan paikallistasolla puhuttavat nyt tulevat henkilövalinnat sekä oman yhdistyksen purkautuminen tulevana vuodenvaihteena.

Laivaston päällystöyhdistyksen puheenjohtajan Petri Seikkulan mukaan tarkalla taloudenpidolla ja oikea-aikaisilla sopeuttamistoimilla liiton varallisuus on turvattu viimeiseen opistoupseeriin asti.

Jyrki Lukkarinen
52 vuotta
Lappeenranta
Pääesikunta

Puheenjohtajaehdokkaan esittely

Kuva: Juha Susi

Puheenjohtaja yksin ei ole liitto, eikä liitto ole puheenjohtaja. Kukaan ei tee tätä edunvalvontatyötä yksin, vaan liiton kaikkien toimijoiden ja jäsenten panosta tarvitaan tahoillaan. Näin totesin osana kiitospuhettani vuoden 2017 edustajakokouksessa, kun minut oli valittu luottamukseenne osoituksena Päälystöliiton puheenjohtajaksi. Jäsenten edunvalvonta on tiimityötä ja en ole sitä puheenjohtajana tehnyt yksin vaan tämän hallituskauden tulokset ovat liiton edunvalvontakoneemme yhteistyön ansiota. Toki puheenjohtajana olen toiminut liittolaivamme kipparina ja sen ulospäin näkyvänä osana.

Kulunut nelivuotiskausi on ollut jatkuvaa neuvottelua tai neuvotteluihin valmistautumista. Takana on kaksi valtion virkaehtosopimuskierrosta tarkentavine virastoerä-neuvotteluineen, joiden tulokset puhuvat puolestaan. Saavutetut neuvottelutulokset ovat vastanneet edustajakokouksien linjauksiin, kentän tahtotiloihin. Kuluneen hallituskauden aikana on tehty tulevaisuustyötä kentän tahtotiloja kuunnellen. Tavoitteemme on ollut jäsentemme edunvalvonnan turvaaminen myös tulevaisuudessa.

Olemme tietoisesti lisänneet liittomme yhteiskuntavaikuttamista asioidemme edistämiseksi ja yhteistyötämme muiden järjestöjen kanssa. Hyvänä esimerkkinä tämän työn tuloksista on yhdessä Akavan ja Upseeriliiton kanssa käyntiin punnerrettu puolustusvoimien työaikalahihanke, joka jatkuu tällä hetkellä laajalla yhteisellä järjestörintamalla eteenpäin. Päälystöliitto on jatkanut rakentavaa neuvottelu- ja edunvalvontalinjaansa, josta olemme tunnettuja. Tämän ansiosta yhteistyösuhteemme ovat hyvät niin muihin järjestöihin kuin työnantajaosapuoliin. Jos tätä kuluva kausi tulisi kuvata muutamalla sanalla, niin tämä on ollut avoimuuden, sitouttamisen, yhteistyön ja tulevaisuuden perustan rakentamisen aika-kaus.

Liiton toimisto on pieni, mutta dynaaminen yksikkö, jossa on eduksi, että siellä työskentelevillä on laaja moniosaaminen liiton toiminnoista. Näin pystymme turvaamaan jäsenistön edunvalvonnan ja jäsenpalvelut poikkeavissakin olosuhteissa.

En voi luvata, että tulevat vuodet olisivat helppoja tai nousuvoittoisia vaan ennemminkin taivaanrannasta nousee tummia pil-

viä esimerkiksi julkisen sektorin talouden ja eläkejärjestelmän uudistuspaineen muodossa. Vaikeina vuosina on hyötyä historian tuntemuksesta sekä pitkästä kokemuksesta, ja sitä osaltani pystyisin lupaamaan teille liittomme puheenjohtajana. Olen toiminut liiton eri tehtävissä 24 vuoden ajan. Tuosta ajasta olen ollut 16 vuotta liiton hallituksessa, josta lähes neljä vuotta puheenjohtajana. Omaan pitkän tuntemuksen liiton vaiheista ja olen ollut mukana kehittämässä liittoa sellaiseksi kuin liitto on nyt. Olemme työaikalain uudistamistyön aikana korostaneet sotilaiden jaksamisen tärkeänä osana lähimmäisiä, perhettä. Olen onnekas ja voin todeta minulla olevan perheeni tuen takanani asettuessani ehdolle liiton puheenjohtajaksi. Sitoutumiseni tehtävään on kiistaton ja koenkin puheenjohtajan työn olevan minulle enemmänkin elämäntapa kuin vain työ. Arvoisat jäsenet, olen valmis jatkamaan tätä työtä liiton jäsenten edunvalvonnan ja liiton tulevaisuuden eteen täydellä sydämellä, mikäli te arvoisat jäsenet sen luottamuksen osoituksen minulle suotte.

Edustajakokousehdokkaat esittäytyvät

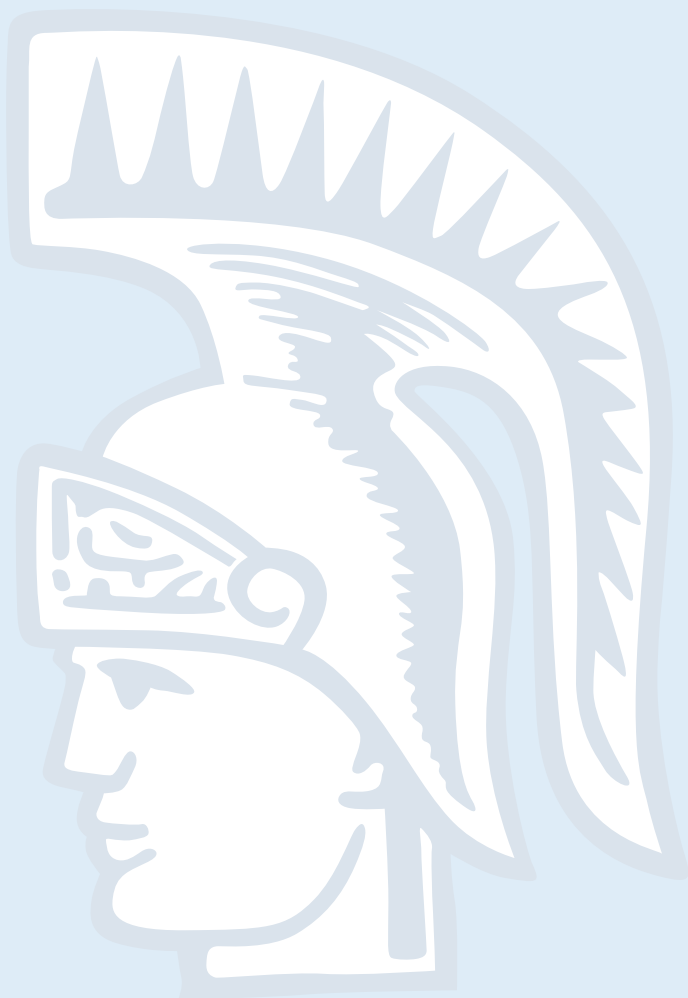
Teksti: Juha Susi

Tulevassa marraskuussa Edustajakokouksessa valitaan Päälystöliitolle uusi puheenjohtaja, hallitus ja edustajiston puheenjohtajat seuraavalle nelivuotiskaudelle. Ehdokkaiden asettaminen tapahtuu yhdistysten kautta. Hallitus tulee esittämään Edustajakokoukselle, että ehdokkaiden asettaminen päättyy 9.11. klo 12. Valinnat tehdään seuraavana päivänä 10.11. Ehdolle voi siis edelleen asettautua.

Päälystölehti esittelee 31.8. mennessä tietoon tulleet ehdokkaat tässä numerossa sekä erillisessä sähköisessä extranumerossa. Molempien ilmestymispäivä on viimeistään 23.9. Työvaliokunnan tekemän päätöksen mukaisesti painatussa lehdessä esittäytyvät puheenjohtajaehdokkaat.

Ehdokkaat hallitukseen ja edustajiston puheenjohtaja, ml. varapuheenjohtaja, esitellään lehdessä vain luettelona. Kaikkien elokuun loppuun mennessä ehdolle asetettujen esittämiset löytyvät liiton nettisivujen jäsenosion extranumerosta. Extranumero tullaan lähettämään myös yhdistysten sähköposteihin.

Ehdokkaat Päälystöliiton puheenjohtajaksi:

Lukkarinen Jyrki

Lappeenranta, Pääesikunta

Ehdokkaat hallitukseen sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä:

Alanen Tuomas

Helsinki, Merisotakoulu

Hellman Esa-Jaakko

Rovaniemi, Lapin lennosto

Juvonen Jyrki

Ruokolahti, Raja- ja merivartiokoulu

Kuhmonen Jari

Luumäki, Maasotakoulu

Laine Jani

Kauhajoki, Porin prikaati

Nyberg Vesa

Nokia, Satakunnan lennosto

Pirkkalainen Pasi

Kotka, Maasotakoulu

Pöntinen Jarno

Kouvola, Karjalan prikaati

Rankinen Petteri

Hämeenlinna, Panssariprikaati

Salmelainen Thomas

Helsinki, Kaartin jääkäriyrykmentti

Salmenhaara Ville

Jyväskylä, Ilmavoimien esikunta

Seikkula Petri

Paimio, Rannikkolaivasto

Suojarinne Jani

Helsinki, Pääesikunta

Tähtinen Juho

Raisio, Vartiolentaivue

Ehdokkaat edustajiston puheenjohtajaksi sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä:

Mäkelä Reino

Tampere, Satakunnan lennosto

Suojarinne Jani

Helsinki, Pääesikunta

Ehdokkaat edustajiston varapuheenjohtajaksi

Vartiainen Tatu

Vantaa, Rannikkoprikaati

Harva-alueella viranomaiset yhteistyössä

Teksti: Juha Saari (Lähde: Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus; SM:n julkaisuja 2020:15) Kuva: Janne Isometsä

Harvaan asuttu maaseutu kattaa 68 prosenttia Suomen pinta-alasta, ja siellä asui vuonna 2019 noin viisi prosenttia väestöstä. Suurin osa Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakuntien pinta-alasta on hyvin harvaan asuttua. Maaseudun yleinen väestönkehitys on 1980-luvulta saakka ollut vähenevä. Nyt uutena kehityssuuntana 2000-luvulta alkaen on ollut maaseudun paikalliskeskusten väestön väheneminen. Nuoret ihmiset muuttavat pois maaseudulta kohti kaupunkiseutuja ja isojen kaupunkien ympäristökuntia, minkä seurauksena ikärakenne harvaan asutulla maaseudulla vanhenee ja asutus entisestään harvenee. Tilastokeskus ennustaa väestön vähenevän etenkin Kainuun, Lapin sekä Pohjois- ja Etelä-Karjalan maakunnissa myös tulevaisuudessa.

Harvaan asutulla alueella asukkaiden lisäksi myös viranomaiset ovat harvassa. Poliisin ja Rajavartiolaitoksen toimintoja on supistettu huomattavasti viimeisten vuosikymmenien aikana. Esimerkiksi 1980-luvun lopulla Lapin rajavartioston alueella on ol-

lut 26 rajavartioasemaa. Nykyisin asemia on enää neljä jäljellä, ja niistäkin kahden toimintoja suunnitellaan yhdistettäväksi. Pelastustoimen palveluverkko on säilynyt melko muuttumattomana lukuun ottamatta muutamien paloasemien sulkemista.

PTR-yhteistyö on määritelty laissa

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyönä valmistellussa PTR-strategiassa 2020–2023 on todettu, että ”päivittäisellä valvontayhteistyöllä pyritään turvaamaan kattava valvonta myös harvaan asutuilla alueilla ja vähän liikennöidyillä rajanylityspaikoilla. Päivittäisen valvontayhteistyön painopistealueita ovat rajatarkastukset ja tullivalvonta rajanylityspaikoilla, ulkomalaisvalvonta ja valvonta harvaan asutuilla seuduilla sekä maasto- ja vesiliikenteessä”.

Hälytyspalvelut harva-alueella ovat haaste poliisille

Poliisin läsnäolo nähdään usein turvallisuuden tunnetta kohentavana tekijänä. Vaikka hälytystehtäviä harvaan asutulla alueella on

melko vähän eikä valvonnan tarvekaan ole jatkuva, tulee palvelut silti tuottaa alueelle. Palveluiden tuottamisen tulee tapahtua tarkoituksenmukaisella tavalla kulloinkin olemassa olevien resurssien puitteissa. Poliisin toimintaa harva-alueilla onkin tehostettu mm. kenttätoiminnan johtamista kehittämällä, partioiden ajoittaisella kohdentamisella harva-alueille, teemaluonteisella valvonnalla, poliisilaitosten välistä yhteistoimintaa lisäämällä, yhteistoiminnan tehostamisella Rajavartiolaitoksen kanssa sekä vaihtoehtoisia toimintamalleja kehittämällä. Harvaan asuttujen seutujen väestön kehityskulku tuo mukanaan merkittäviä toiminnallisia haasteita poliisin operatiiviselle toiminnalle. Asutuksen keskittyessä maan suurimpiin kaupunkiseutuihin ja maaseudun asutuksen harventuessa edelleen, poliisin tehtävät tulevat sijoittumaan saman jakaman mukaisesti. Entistäkin enemmän tehtäviä on kaupungeissa ja entistä vähemmän maaseudulla. Poliisipalveluiden tuottaminen harva-alueille tulee olemaan siten yhä haasteellisempaa. Hälytyspalveluita ei kyetä tulevaisuudessakaan tuottamaan valta-

Tehtävän määrittely ja toimeksianto 19.8. Oritkarissa pidetyssä harjoituksessa. Harjoitukseen osallistui henkilöstöä mm. Rajavartiolaiksesta, poliisista, puolustusvoimista, tullista ja paikalliselta pelastuslaitokselta.

kunnassa kaikkialla yhtä nopeasti poliisin resursseista huolimatta. Nykyistä parempi resurssitilanne parantaa kuitenkin jossain määrin poliisin suorituskykyä ja on omiaan mahdollistamaan nopeammat toimintavalmiusajat myös niillä alueilla, joilla se tällä hetkellä on huomattavasti keskimääräistä pidempi.

Lisääntynyt matkailu tuo tehtäviä

Matkailuille aktiivisilla alueilla on omat haasteensa, sillä turistien määrä lisää myös erilaisten onnettomuuksien todennäköisyyttä kausittaisesti. Esimerkiksi Lapissa matkailuun liittyvät aktiviteetit painottuvat luonnossa liikkumiseen, itsenäisesti tai opastettuna. Pitkät etäisyydet, vaikeakulkuiset maastot ja heikko kuuluvuus tuovat haas-

teita luonnossa liikkuvan henkilön auttamiseen onnettomuuden tapahtuessa.

Rajavartiolaitos on monitoimiviranomainen

Rajavartiolaitos on yksi harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa toimivista turvallisuusviranomaisista. Sen rooli turvallisuusviranomaisena on kasvanut harvaan asutuilla alueilla 2000-luvulla. Rajavartiolaituksen yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina on ylläpitää rajaturvallisuutta, varmistaa sujuva rajaliikenne, tuoda viranomaisapua rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille, lisätä merellistä turvallisuutta ja osallistua sotilaalliseen maanpuolustukseen. Näihin vaikuttavuustavoitteisiin pyritään kustannustehokkaasti maalla, merellä ja ilmassa, vaikeissakin luonnonoloissa, myös yhteiskunnan kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Rajapartiokin voi olla ensivasteessa

Viranomaisten välinen yhteistyö on raja-alueilla osoittautunut hyväksi. Esimerkiksi Pohjois-Karjalassa Siun sote on kouluttanut rajavartioston rajapartioita ensivaste-toimintaan. Partioille on tuotettu koulutusta ja annettu defibrillaattorit mukaan, heidän ollessa usein ainoita viranomaisia rajan tuntumassa ja muissa pitkän etäisyyden päässä olevissa paikoissa. Onnettomuuden sattuessa rajapartio saattaa olla lähimpänä ja pystyy tällöin aloittamaan painantaelvytyksen tai muun tarvittavan toiminnan ennen varsinaisen ensihoidon paikalle saapumista. Rajapartioita on koulutettu ensivastetointaan myös Lapin ja Kainuun sairaanhoitopiirien alueella.

Merivartioasemalla viranomaisyhteistyö näkyy arjessa

Oulun pohjoispuolella sijaitsevalla Virpiniemen merivartioasemalla harva-alueen viranomaisyhteistyö on osa viikoittaista rutiinia. Aseman henkilökunta osallistuu säännöllisesti eri viranomaisten kanssa tapahtuviin suunnittelupalaveriin, operaatioihin, tehtäviin tai harjoituksiin.

- PTR-kehiksessä annetaan alueelliselle PTR-toiminnalle suuntaviivat, jotka sitten paikallisesti sovitaan poliisin ja tullin kanssa viikoittaisiksi valvonta- tai harjoitteluteemoiksi. Yhteisiä toimintoja on ehkä eniten poliisin kanssa, mutta usein toimimme myös kaikki PTR-viranomaiset yhdessä, kertoo merivartioaseman päällikkö, kapteeniluutnantti **Janne Isometsä**.

Ennalta suunnitellun PTR-toiminnan lisäksi asemalle tulee vuosittain kymmeniä pyyntöjä laissa määritellyistä poliisitehtävistä

tai virka-avusta, joiden hoitamiseen asema osallistuu, mikäli omien tehtävien hoitaminen ei siitä vaarannu.

- Usein meiltä pyydetään apua koiratoimintaan liittyviin tehtäviin, kuten koiraa apuna käytettäviin kotietsintöihin tai kadonneiden etsintään maa-alueilla. Rajavartiolaituksen ilma-aluksia käytetään usein maastopalojen sammuttamiseen ja sairaankuljetuksiin. Asemalla sairaankuljetuksia on tyyppisesti muutamia kertoja vuodessa. Niissä yleensä kuljetamme sairaanhoidon henkilökuntaa omalla ilmatyynyalus- tai venekalustolla kohteelle, Isometsä valottaa asemalle tyyppisimpiä toisen viranomaisen avustustehtäviä.

Viranomaisyhteistyö edellyttää yhtenäistä koulutusta

Rajavartijan peruskoulutuksessa opetetaan perusasiasiat usein jo yhteneväisesti poliisin vastaavan koulutuksen kanssa. Esimerkkinä voi mainita voimankäyttökoulutuksen ja esitutkintaan liittyvän koulutuksen. Henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti toimimaan myös erilaisissa muiden viranomaisten kanssa sovituissa tehtävissä, kuten ensivastetehtävissä. Sairaanhoitopiiri järjestää omalla alueellaan tapahtuvaan ensivastetointaan vaadittavan koulutuksen ja myös testaa osaamisen tason säännöllisesti järjestettävissä harjoituksissa.

- Koulutuksemme on monin paikoin yhteneväinen poliisin kanssa, jos puhutaan esimerkiksi voimankäytöstä. Koiratoiminta vaatii toki oman erityisosaamisen, jossa meillä on pitkä historia etenkin henkilöetsintöjen osalta. Merivartioasemalla vahvuuksimme on merellisiin tehtäviin suuntautuminen ja siellä yhteistoiminnan toteuttaminen. Merellä olemme ammattilaisia, ja meillä on siellä paras välineistö viranomaistehtävien suorittamiseen, Isometsä kertoo aseman sa kyvystä osallistua yhteistyötehtäville toiminta-alueellaan.

Virpiniemen merivartioaseman yhteistyöviranomaisia ovat mm.

- Oulun poliisilaitos
- Lapin poliisilaitos
- Lapin pelastuslaitos
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Tulli
- Kainuun prikaati
- Metsähallitus
- Traficom
- Lapin aluehallintovirasto
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- ELY-keskus
- Sairaanhoitopiiri

Täyttääkö hallitus lupauksensa ja panostaa niin raja- kuin ympäristöturvallisuuteen?

Rajan lentokoneet kaipaavat pikaista päivitystä

Teksti: Matti Vihurila

Kuvat: Rajavartiolaitos/Katsuhiko Tokunaga

Kun Suomen merialueella tehdään havainto öljy- tai muusta ympäristöpäästöstä, tapahtuman laajuuden paikantaminen ja arviointi lankeaa Rajavartiolaitokselle ja sen meri- ja ilmayksiköille. Millään muulla viranomaisella ei ole 24/7 valmiuksia tapahtuman selvittämiseen ja puhdistustoimien laajuuden arviointiin. Ilmasta tehdyt havainnot ja sieltä käsin annetut ohjeet osuvat torjuntatyön ytimeen.

Rajavartiolaitokselle lentokoneet ovat keskeinen työkalu ja voimavara, joita hyödynnetään maa- ja merirajojen valvonnassa, etsinnässä ja pelastuksessa, Itämerellä liikkuvien alusten tunnistamisessa sekä merellisten ympäristövahinkojen paljastamisessa ja niiden torjuntaoperaatioiden johtamisessa. Lisäksi lentokoneilla osallistutaan Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan sekä tuetaan ympäristö- ja muita viranomaisia Itämeren tilan seurannassa. Laitoksen kaksi Dornier 228 -valvontalentokonetta ovat tulossa elinkaarensa päähän. Vuodesta 1995 käytössä olleilla koneilla on mittareissaan yhteensä jo yli 20 000 lentotuntia, mutta edelleen niillä lennetään noin 250 päivänä. Vuosittainen lentotuntimäärä lähentelee 1 000:tta. - Dornierien luotettavuus on jo nyt heikentynyt teknisten vikojen vuoksi, ja useita lentosuorituksia peruuntuu vuosittain. Ei ole varmuutta, että koneet ovat käytössä, jos jotain vakavaa tapahtuu, prikaatikenraali **Jari Tolppanen** taustoitti Rajavartiolaitoksen huhtikuussa pitämässä mediailaisuudessa. Hän toimii uutta monitoimikonehankintaa valmistelevan MVX-hankkeen hakejohtajana.

Hankintaprosessi ilman siihen liittyviä mahdollisia valituksiakin sekä niiden jälkeinen koneiden valmistus ja varustelu vaativat oman aikansa.

- Riippuen tilausvaltuuden saamisesta ja sen jälkeisten tarjouskilpailujen sujuvuudesta, käyttöön saaminen vuoden 2026 aikana on kuitenkin edelleen mahdollista, Laaksonen sanoo.

Viivästyminen näkyy suorituskykyvarmuuden heikkenemisenä. Edelleen suunnitelmallisesti kaikki tehtävät voidaan hoitaa, mutta riski ennakoimattomien rikkoontumisten ja pitkittyneiden huoltojen aiheuttamiin käyttökatkoksiin kasvaa jatkuvasti. Toistaiseksi tästä viivytyksestä ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia Frontex-tehtävien suorituskykyyn. Mutta miten pitkään Dornierien käyttöä voidaan jatkaa ja mitä se edellyttää?

- Rajavartiolaitos selvittää yksityiskohtaisia vaikutuksia. Toimintakyvyn ylläpito jatkossa hankinnan mahdollisesti lykkääntyessä vieläkin enemmän aiheuttaisi nykykalustolle isoja päivitys- ja uudistustarpeita, mutta niitä ei ole vielä tarkkaan määritetty. Itse lentokoneen käyttöaikaa on mahdollista jatkaa, mutta valvontalaitteiston osalta on suurempia epävarmuuksia, eikä nykykokonaisuuteen ole mahdollisuuksia lisätä niitä suorituskyvyn kehitystarpeita, joita tehtävien menestyksellä suoritaminen jatkossa edellyttää, hankepääällikkö toteaa.

Rajavartiolaitoksen lentokonetoiminnan jatkuvuudella on suuri merkitys koko Suomen raja- ja muullekin turvallisuudelle. Erityisen suuri merkitys on Itämeren alueen ympäristöturvallisuudelle. Vaikka lentäminen on arvokasta, niin tiettyjen toimintojen kannalta sillä on kriittisen suuri merkitys tehtävän kokonaisuonnistumisen osalta. Kehittyneiden valvonta- ja tiedonsiirtojärjestelmien ansiosta sekä maa- että merialueella lentokonevalvonnalla on suuri ja myös kustannustehokas vaikutus kattavuuteen ja kykyyn kohdistaa valvontaa nopeasti.

- Uusista koneista puhutaan monitoimilento-koneina, sillä niistä pyritään tekemään monipuolisempiin tehtäviin soveltuvia – raja- ja merivalvonnan lentäviä ”sveitsiläisiä linkkuveitsiä”.

Millaisia uusia suorituskykyjä ollaan hakemassa?

Turvallisuussyistä kommodori Laaksonen ei voi avata kaikkia haettavia suorituskykyjä, mutta toki joitain. Nykyisten suorituskykyjen lisäksi tarvetta on uusillekin, perustelujen kera.

- Ympäristövahinkojen torjunnassa jo satuneiden tapahtumien yksi merkittävä oppi on ollut se, että torjuntatyön onnistuminen on kokonaisuuden kannalta merkittävästi

riippuvainen ilmasta tehtävästä ohjauskäytöstä. Pelkästään merenpinnan tasolta laivasta käsin mahdollisuus siihen, että liian iso työpanos kohdistuu ”ohi” merkittävimmistä päästökohdista, on kohtuuttoman iso. Tällöin torjuntatyö ei ole tehokasta, se pitkittyy eikä suurinta osaa edes kerättävissä olevasta päästöstä ehkä saada kerättyä ollenkaan. Tämän takia toiminta-ajan pidentäminen sekä toimintavarmuudelle asetettava vaatimus, että kahdella koneella on mahdollista saada aikaan useamman vuorokauden ajaksi jatkuva lentotoiminta tapahtuma-alueelle, on välttämätön lisätarve.

- Toimintamatkaa on tarvetta myös lisätä paremman alueellisen kattavuuden saavuttamiseksi.

- Kyky tuottaa ja käsitellä tietoa lennon aikana muuttuu dramaattisesti niin laadun kuin määränkin suhteen, mikä aiheuttaa merkittäviä vaatimuksia tietoliikenteelle. Sekä kapasiteettia, luotettavuutta että sallittavuutta on tarpeen kehittää.

- Alati muuttuvat olosuhteet turvallisuustilanteessa ja tehtäväkentässä ovat myös tehneet aiempaa merkityksellisemmäksi nopean kyvyn kuljettaa niin väkeä kuin kalustoakin sekä Suomen sisällä että myös ulkomaille, erityisesti EU:n Frontex-operaatioita silmällä pitäen.

- STM (Sosiaali- ja terveysministeriö) on myös ilmaissut tarpeen potilaskuljetuksiin olevan akuutti.

- Kyberturvallisuusmaailma aiheuttaa myös omat merkitykselliset vaatimuksensa hankkeeseen.

Kuulostaa siltä, että monitoimikoneiden hankinnalle on huutava tarve – toivottavasti hallitusohjelma pitää tältäkin osin.

Hyvä tilannekuva suorituskyvyistä ja hintatasoista

Rajavartiolaitos lähetti kesäkuussa 2020 eri valmistajille RFI-tietopyynnöt (Request for Information) kiinteäsiipisestä ja miehitetystä ilma-aluksesta. Vastauksia tuli 35, joista 11 koski lentokoneita tai kokonaisuutoimitusta ja loput sellaisia valvontajärjestelmiä, joista RVL oli pyytänyt tietoja.

- Tietopyynnön vastauksien ja muun tiedonhankinnan perusteella MVX-hankkeella on hyvä tilannekuva tarjolla olevista suorituskyvyistä ja niiden hintatasosta. Tiedonhankintaa on toteutettu hyvässä yhteistyössä monien sidosryhmien edustajien kanssa, kommodori Laaksonen kertoo.

MVX-hankkeeseen tulee sisältymään myös toimitilahanke.

- Vielä on ennen aikaista ottaa kantaa siihen, mitä rakennetaan uutta ja mitä peruskorjataan, mutta muutoksiin on varauduttu.

Hanke viivästyy ainakin vuodella

Alkuperäisen aikataulun mukaan uusien monitoimilento-koneiden piti olla operatiivisessa käytössä 2025, mutta lopullista rahoituspäätöstä ei ole vielä tehty. Tilausvaltuutta on pyydetty 60 M€:lle, ja sillä pyritään saamaan toimintakuntoiset koneet tarvittavine valvonta- ja kommunikaatiolaitteineen.

- Hanke on sanallisena mainintana nykyisessä Marinin hallitusohjelmassa, mutta toistaiseksi rahoituksesta ei ole varmuutta. Sisäministeriö ajaa asiaa budjettivalmistelussa. Hanketta valmistellaan edelleen suunnitelmallisesti, ja nyt Rajavartiolaitos on valmistellut valmiuttamme käynnistää tarjouskilpailu heti, kun saamme tilausvaltuuden, kertoo MVX-hankepääällikkö, kommodori **Ari Laaksonen**.

Takaisin kotiin 20 vuoden reissulta

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Pekka Saunamäen arkistot

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi joulukuussa 2001 päätöslauselman, joka sisälsi päätöksen International Security Assistant Force -operaation (ISAF) perustamisesta Afganistaniin. Joukon tehtävänä oli Afganistanin väliaikaisen hallituksen avustaminen turvallisuuden ylläpitämisessä sekä väliaikaishallinnon ja YK:n henkilökunnan työn turvaaminen Kabulissa ja sen lähialueilla. Ensimmäiset suomalaiset lähtivät operaatioon alkuvuodesta 2002, ja viimeiset palasivat kotimaahan kesäkuussa 2021. Kaikkiaan operaatiossa ehti palvelemaan lähes 2 500 suomalaista rauhanturvaajaa. Osallistuminen tuli maksamaan 315 M€. Lahtelainen kapteeni evp. **Pekka Saunamäki** lähti ensimmäisten joukossa kohti tuntematonta.

- Sain loppuvuodesta 2001 puhelinoiton aiemmista missioista tutulta upseerilta, joka ilmoitti, että hänellä olisi tarjolla töitä uudessa operaatiossa. Kohdetta hän ei vielä siinä vaiheessa voinut paljastaa, mutta kysyi, lähtisinkö hänen mukaansa? Tein kaksi kysymystä: onko kaukana ja onko vaikea? Molempiin vastaus oli myönteinen. Pikaisen harkinnan jälkeen ilmoitin olevani valmis lähtemään, Saunamäki muistelee.

Rotaatiokoulutus Porin prikaatissa

Noin 50 hengen vahvuinen siviili-sotilas-yhteistoimintaosasto (CIMIC) koulutettiin Porin prikaatissa. Suomen osasto Afganistanissa (SOAF) koostui ammattisotilasta ja reserviläisistä, joilla oli erityisosaamista mm. rakentamiseen, lakiasioihin, terveydenhuoltoon ja opetustoimeen liittyen.

- Saimme perinpohjaisen koulutuksen ja taustoituksen operaatiosta ja paikallisista olosuhteista. Erittäin suuri määrä kaikenlaista tietoa oli saatavilla, ja sen jäsentele omaan tietopankkiin oli ajoittain vaikeaa. Siksi koulutuksen vaatima omaehtoinen jatko oli välttämätöntä virallisen osuuden päätyttyä.

SOAF koostui seitsemästä team'istä, johdosta, tilannekeskuksesta ja huolto-osasta. Kabul oli maantieteellisesti jaettu

12 alueeseen, ja kullekin kentällä toimivalle team'ille oli määrätty omat vastualueet. Osaston pääasiallinen tehtävä oli selvittää käsketyiltä alueilta kaikki mahdollinen tieto, joka voisi olla kaikenlaisten avuntarjoajien apuna heidän suunnittelussaan, ml. YK:n sateenvarjon alla työskentelevät erilaiset organisaatiot sekä valtiolliset ja ei valtioiden (NGO) lähettämät ja rahoittamat järjestöt.

Valehteleva pormestari jäi mieleen

Saunamäen johtama Team 7 koostui neljästä rauhanturvaajasta ja paikallistulkista, joka oli aina mukana partioitaessa. Kahdella maasturilla liikkuva tiimi oli hyvin toimiva, ja kaikilla oli valmiudet suorittaa annetut tehtävät ja raportointi.

- Suunnittelussa valmistauduimme aina käymään läpi johtajan ja muiden tehtävät, ettei johtajan "jäätyminen" koskaan lopettaisi suoritusta, vaan kuka tahansa voisi ottaa johtajan roolin tarvittaessa. Paikallistulkkin "sisäänajo" suoritettiin lähdetessä tai ajomatalla kohteelle turvallisuussyistä, koska tiimin jäsenistä kukaan ei osannut puhua paštua eikä darin kieltä.

- Keräsimme erittäin paljon tietoa mm. rikollisuudesta ja sen johtajista, joten tätä tietoa voitiin käyttää myös esikunnan tilannearvioissa Kabulissa osalta - tieto lisäsi kaikkien turvallisuutta. Omat vastualueet ja niiden toimijat, esim. pormestarit, uskonnolliset johtajat ja poliisivoimat, oli tunnettava perin pohjin, jotta projektisuunnitelmamme tai kotimaallemme tarjottavat mahdollisuudet projekteihin saatiin järkevästi esitettyä päätöksentekijöille. Kaiken tiedonhankinnan lisäksi oli varottava, ettei samaa projektia ollut suunnittelemassa tai toteuttamassa jo joku toinen organisaatio. Päivän päätteeksi tiimi laati raportin ja arvioi siinä mm. haastattelun henkilön tai organisaation luotettavuutta sekä kykyä ja taitoa suoriutua tehtävistä tulevaisuudessa.

- Melko pian huomasimme, että erään alueen pormestarin ääni nousi lähes falsettiin hänen muuntaessaan totuutta tai suoraan valehdellessaan partiolle, Saunamäki naurattaa.

Telttamajoitus ja purkkiruokaa

Muslimien pyhäpäivä perjantai oli ns. huoltopäivä, mutta muina päivinä tehtiin töitä ja partioitiin. Majoitusolosuhteet ja muonitus olivat aluksi varsin alkeelliset, mutta parantuivat ajan mittaan, kun suomalaiset tyypilliseen tapansa rakensivat mm. oman saunan pesutiloineen.

- Majoituimme vanhaan tehdashalliin pystytetyissä telttoissa. Hallia rakennettaessa oli huomioitu maanjäristykset liukusaumoin, jottei koko rakennus romahda. Meidän aikamme oli yksi maanjäristys, voimakkuudeltaan 5,2 Richterin asteikolla. Rappausklönttejä putoili seiniltä ja katosta telttojen päälle ja pihan vesilätäköt ikään kuin kiehuivat.

Muonitus oli kokemus sekin: säilykepurkkien availua, ja kun huolto anoi osastolle ruokaa, niin kaikkien odotusten vastaisesti he saivat kaksi lavallista hyviä ja ravitsevia kaakaojauhepuskukoita.

- Keittiön parannusrakentamisen ja materiaalin sinne saamisen jälkeen tuli puurojauheita ym. "herkkuja" kotimaasta, jolloin joukossa olleiden omatoimikokkien johdolla saimme välillä jopa ihan mukavaakin lisämaustetta yksinkertaiseen ruokavaliomme. Itse menetin jatkuvan jallan (ripuli) siivittämänä kolmen kuukauden aikana 10 kiloa painoa, Saunamäki kertoo.

Afganistanin nykytila surettaa rauhanturvaveteraania

Rauhanturvaveteraani (yhteensä 11 vuotta kriisinhallintatehtävissä kahdeksassa eri operaatiossa) on seurannut huolestuneena Afganistanin viimeaikaisia tapahtumia.

- Henkilökohtaisesti odotin paikallisarmeijan pystyvän hiukan parempaan, koska USA jätti heille ase- ja muutakin materiaalia. A-maan orastava menestys on jälleen kuin historian kirjoja käännettäisiin 2 000 vuotta taaksepäin. Kaikki ne henkilöt, jotka ovat kaatuneet tai vammautuneet sekä rahamäärät, jotka länsimaat sinne syytivät, ovat olleet turhaa haaskausta maailman ehkä korruptoimeimmassa maassa, jossa sotalordit ja heimot ovat tuhansien vuosien aikana hoitaneet omat etunsa ja muu kansansa tottelee palaavaa keppiä jälleen. Maa on sinällään kaunis, ja oppimattomiin ihmisiin oppii suhtautumaan, mutta länsi on osaltaan opettanut ihmiset toimimaan vain avustusten kerjääjinä - valitettavasti koetimme osaltamme viedä demokratian siemeniä alueelle, jossa ne eivät idä.

Pekka Saunamäen (kuvassa oik.) ja lähes 2 500:n muun suomalaisen rauhanturvaajan työllä on ollut merkitystä Afganistanin yhteiskunnan kehityksessä ja ennen kaikkea naisten aseman parantamisessa. Miten pysyvää tuo kehitys on, jää nähtäväksi.

Hyvinvointivaltio tarvitsee puolustajansa

Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder** otti kantaa hallituksen budjettineuvotteluiden alla turvallisuusalojen puolesta. Hän korostaa kyseessä olevan hallituksen arvovalintaa, jolla taattaisiin toimivat poliisivoimat ja työssään jaksavat upseerit.

- Arjen turvallisuus on ennen kaikkea kansalaisten perusoikeus, mutta myös kilpailuvaltti, kun toivomme saavamme osaavaa työvoimaa Suomeen. Moni Suomessa asuva ulkomaalainen asiantuntijatyötä tekevä nostaa ensimmäisenä esiin turvallisuuden, kun kysytään, mitä hän eniten arvostaa täällä, Fjäder toteaa.

Akava vaatii Puolustusvoimille työaikasääntelyä, joka mahdollistaa työstä palautumisen huomioiden työn erityispiirteet.

- Eduskunnan puolustusvaliokunnassa tiedetään, että sotilaiden työaikalaki on vanhentunut, mikä asettaa sotilaat epätasa-arvoiseen asemaan. Tästä syystä valiokunta kiirehti lainsäädännön saattamista ajan tasalle.

Puheenjohtaja Fjäderin kirjoitus on luettavissa kokonaisuudessaan Akavan verkkosivuilta: <https://akava.fi/akavalainen/hyvinvointivaltio-tarvitsee-puolustajansa/>

Antti Kuivalainen 60 vuotta

Päällystöliiton pitkäaikainen puheenjohtaja **Antti Kuivalainen** vietti 60-vuotispäiväänsä kesäkuun lopulla. Päällystöliiton tervehdyksen Pohjois-Karjalaan kävivät toimittamassa liiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** ja pääluottamusmies **Marko Jalkanen**.

Tarkasta loppuvuoden tulorajasi

Verottaja muistuttaa palkansaajia tarkistamaan oman verokorttinsa tulorajan. Liki miljoonalla henkilöllä on tuloraja ylittymässä, mikäli heille kertyy palkkatuloja loppuvuonna samaan tahtiin kuin tammi-heinäkuussa.

Mikäli muutosta ei tee, pidätetään loppuvuonna tulorajan ylittävistä osasta lisäveroprosentin mukaan. Helpoiten muutoksen voi tehdä verottajan Oma Vero -palvelussa. Verottaja on seurannut palkansaajien ansioiden kertymistä kuluvana vuonna verrattuna tulorajaan. Ensimmäistä kertaa se on lähettänyt Suomi.fi-palvelua hyödyntäville, joilla veroprosentti näyttää olevan liian alhainen alkuvuoden tulojen perusteella, viestin tulorajan tarkistamiseksi.

Verottajan tiedote kokonaisuudessaan:

<https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/lehdistotiedotteet/2021/valtia-tiukempi-verotus-joulukuun-palkasta-tarkista-tulorajasi-nyt/>

Ota käyttöösi Suomi.fi-palvelu: <https://www.suomi.fi/etusivu/>

Henkilöstöjärjestöt:

Puolustusvoimien on kannettava vastuu henkilöstönsä jaksamisesta

Puolustusvoimissa työskenteleviä sotilaita ja siviilejä edustavat henkilöstöjärjestöt julkasivat syyskuun alussa yhteisen kannanotton työaikalain päivittämiseksi. Samalla järjestöt edellyttävät hallitukselta budjettiin rahoitusta, jolla lain päivittäminen vastamaan nykyaikaa saadaan toteutettua.

- Työaika-suojelun on vastattava puolustusvoimissakin nykypäivän työelämän vaatimuksiin, sillä henkilöstö on puolustusvoimien suorituskyvyn kivijalka ja sen kestäminen on tuettava”, muistuttaa Päällystöliiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** tiedotteessa.

Tiedote on luettavissa kokonaisuudessaan kotisivuilta: <https://www.paallystoliitto.fi/uutiset/>

puolustusvoimien-on-kannettava-vastuu-henkilostonsa-jaksamisesta/

Minna Salminen JUKOn valtiosektorin neuvottelupäälliköksi

Kuntaministeri **Sirpa Paateron** erityisavustaja, kasvatustieteen maisteri Minna Salminen (40) on nimetty JUKOn neuvottelupäälliköksi valtiosektorille. Hän aloitti tehtävässään syyskuun alussa.

Salminella on kokemusta eri edunvalvontatehtävistä. Hän on työskennellyt laajasti neuvottelija- ja asiantuntijatehtävissä sekä tiiminvetäjänä muun muassa Julkisten ja hyvinvointialojen liitossa JHL:ssä sekä Akavan Erityisaloissa.

Nykyisessä tehtävässään neuvottelupäällikkönä Salminen vastaa valtiosektorin virka- ja työehtosopimusneuvotteluista, virasto-kohtaisten neuvottelujen koordinoimisesta ja luottamusmiesten koulutuksesta neuvottelupäällikkö **Markku Kojon** kanssa.

- On todella hienoa päästä mukaan tekemään edunvalvontaa JUKOn laajassa joukossa aikana, jolloin työmarkkinakenttä ja työn tekemisen tavat ovat muuttumassa. Valtion virka- ja työtehtävät ovat yhteiskunnassa monella tapaa avainasemassa. Toivon, että jukolainen ääni kuuluu valtiolla jatkossa vielä nykyistäkin paremmin, Minna Salminen toteaa tiedotteessa.

Kesä meni ja syksy saapuu

Melkoisen lämmin ja erikoinen kesä on takana ja sateinen syksy tekee tuloaan. Lumikin peittää maan sitten aikanaan, jos peittää...Kohta saa laittaa kesän liikuntavälineet talviteloille ja penkoa varaston kätköistä vuodenaikaan sopivat välineet tilalle. Suksilla ei varmaan vielä ole kiire, mutta kannattaa ne kuitenkin tarkastaa hyvissä ajoin ja viedä tarvittaessa alan ammattilaisen huollettavaksi.

Kesän aikana varmaan myös moni teistä suosi matkailua kotimaassa, niin teki myös meidän perheemme. Yksi mieleenpainuvimmista paikoista oli Koli. Olen toki siellä joskus aikojen jälkeen käynyt, mutta en muistanut, miten hienot maisemat siellä on. Teimme kuuman päivän aikana lyhyen vaelluksen Suomen tunnetuimmassa kansallismaisemassa, ja se todellakin oli nimensä veroinen. Ukko-, Akka- ja Paha-Koli antoivat aurinkoisena päivänä parastaan. Suomi on oikeasti kaunis maa.

Korona vaikutti kesän rientoihin edelleen tavalla tai toisella. Koska arki sitten palautuu normaaliksi, vai palautuuko se koskaan? Onko tämä nyt se uusi normaali? Koronarokotukset etenevät, mutta tilanne ei silti näytä vielä kovin valoisalta. Itse henkilökohtaisesti olen jo melkoisen kyllästynyt vallitsevaan tilanteeseen. Toivon, että lukijat pystyvät kaikesta huolimatta nauttimaan kesästä ja siitä, mitä kotimaalla oli ja on tarjota. Tärkeintä oli kuitenkin rentoutua ja nauttia kesästä.

Penkkiurheiluvuosi

Penkkiurheilusta voisi jopa sanoa sen olevan Suomen kansallislaji. Harrastajamäärät

hipovat pilviä urheiluhullun kansan keskuudessa. Kisakatsomoita löytyy joka lähtöön. Mennyt vuosi on ollut tähän asti monella tapaa yksi kaikkien aikojen penkkiurheiluvuosista, eikä se todellakaan ole ohi. Toki joka vuosihan on omalla tavallaan penkkiurheiluvuosi, mutta kuluvana vuotena on kuin ihmeen kaupalla pystytty järjestämään vuodelta 2020 siirrettyjä isoja urheilutapahtumia. Jokaiselle varmasti löytyi jotakin.

Jääkiekossa pelattiin nuorten ja miesten maailmanmestaruuskilpailut, naisten vastaavat kilpailut ovat tätä kirjoittaessa juuri menossa. Lumella kilpailtiin hiihdon ja ampumahiihdon maailmanmestaruuksista. Jalkapallossa pelattiin tapahtumarikkaat EM-kilpailut. Tokion olympialaiset olivat varmasti monelle kesän kohokohtia. Tuli itsekkin muutamana aamuna laitettua herätyskello soimaan, oli pakko seurata suomalaisten edesottamuksia. Tokiossa on myös juuri tällä hetkellä menossa paralympialaiset. Syksyn aikana pelataan vielä lentopallon EM-kilpailut, kisoissa yksi järjestäjämaista on Suomi. Ja vielä loppuvuodesta Suomessa pelataan salibandyn MM-kilpailut. Näiden lisäksi vuoden aikana järjestettiin ja järjestetään monia urheilutapahtumia maailmalla ja kotimaassa. Suomalainen urheiluhullu kansa odotti varmasti parempaa menestystä tähän asti kuluneelta vuodelta, mutta sitä en nyt tässä aio sen enempää ruotia. Pääasia lienee kuitenkin se jännitys ja suuret tunteet, mitä kotikatsomoissa saatiin kokea. Monestihan urheilun seuraaminen pitää mielen virkeänä ja sykkeenkin joskus korkealla. Toivottavasti muistit ohessa pitää huolta myös omasta fyysisestä kunnostasi.

Tiedän, mitä teit viime kesänä...

Tai no en ihan vielä, mutta joidenkin osalta ehkä kohta. Syksyn ja talven aikana on mukava muistella mennyttä kesää. Viime kesä oli muutenkin hyvin poikkeuksellinen ja lisäsi matkailua kotimaan rajojen sisällä merkittävästi. Onko sinulla joku mahtava liikunnallinen muisto menneestä kesästä, vaikka uuden harrastuksen parista? Teitkö jotain sellaista, mikä jäi liikunnallisesti mieleen? Rentouduitko luonnon keskellä? Kokeilitko SUP-lautaa tai padelia? Lähetä lyhyt juttu aiheesta kuvan kera allekirjoittaneelle. Parhaita juttuja julkaistaan Päälystöllehdessä.

Syksyn liikuntavinkki

Illat pimenevät ja päivät lyhenevät ja viilenevät. Älä anna sen masentaa. Luonto liikunnalla on tutkitusti monia positiivisia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin ihan jokaisena vuodenaikana. Varusteet luontoliikuntaa varten löytyvät varmasti jokaisen kotoa valmiiksi, mitään uutta ei tarvitse hankkia. Halpaa ja helppoa. Syksyllä sienet, marjat ja ruskamaiset houkuttelevat luontoon. Liiku kävellen, pyörällä tai vaikka kanootilla. Nauti Suomen kauniista luonnosta.

Liikunnallista syksyä, pysykää terveenä.
"Reippaus ei maksa mitään!"

Toni Rinta
Urheilujohtaja
Päälystöliitto ry
toni.rinta@paallystoliitto.fi
0299456126

Päällystöliiton Evp-yhdistyksen kesäpäivät kylpylähotelli Kuntorannassa Varkaudessa elokuussa

Teksti ja kuva: Veijo Koskela

Perjantai-iltana Kuntorantaan saavutimme ja hyvän päivällisen nautit-
tuamme kokoonnuimme pohtimaan Evp-yhdistyksen paikallistoiminta-asioita **Seppo Hyttisen** johdolla. Paikalla oli 14 henkilöä. Tärkeimpinä asioina olivat mm. eläkkeellä töitä tehneiden uuden eläkkeen anominen ja sen ohjeistuksen tarkastaminen ja päivittäminen nettisivuillemme. Eräälle veljellemme oli käynyt ikävästi, kun hän ei ollut anonut uutta eläkettä ajoissa, jolloin se jäi saamatta. Töiden päättymisen jälkeen siihen on aikaa vain kolme kuukautta. Keskustelimme myös sotilashautajaisista, joiden ohjeistuksesta päätettiin tiedottaa. Paikallistoimintaan voi myös saada avustusta yhdistykseltämme anomusta vastaan, mikäli paikallistoimintaa tai tapahtumia järjestetään siten, että kaikilla on siihen

mahdollisuus osallistua. Evp-yhdistys bud-
jetoit pienen summan tähän vuosittain. Perjantaina saapuneilla oli lauantaina aamupäivällä aikaa nauttia liikunnasta, kylpylästä tai muista aktiviteeteistä. Lounaan jälkeen lähdimmekin sitten tutustumaan kahdella isolla bussilla Valamon luostariin. Osallistujia kesäpäivillä oli 84 henkilöä ja Valamon luostariinkin peräti 73, osa oli vierailut siellä jo aiemmin. Paikka oli todella mielenkiintoinen. Jäsenistöämme kehuttiin kolmen oppaan toimesta, kun komensin porukan heti kolmiriviin - no sehän evp-sotilaila ja jopa heidän puolisoillaan tapahtuu. Muilla ryhmillä oli ollut vaikeuksia järjestyä. Kolme ryhmää kiersi sitten luostarin aluetta hyvien oppaiden johdolla. Lopuksi oli 15 minuutin videositys ja torttukahvit. Aikaa olisi voinut olla enemmänkin, koska nähtävää siellä kyllä riitti.

Kesäpäivien huipentuma oli tietenkin lauantai-illan veljesillallinen, jolla nautimme hyvistä ruoista ja juomista parin tunnin ajan, min-
kä jälkeen olikin kunnon tanssit. Lattialla kyllä riitti parketin partaveitsiä ihan tungokseksi asti. Palkitsemisia ja syntymäpäivä-
onnittelujakin toteutettiin viikonloppuun aikana. Kaiken kaikkiaan viikonloppu oli erittäin onnistunut ja hauska tapahtuma, näihin on kyllä mukava osallistua.

Tervetuloa Päällystöliiton Evp-yhdistyksen risteilylle - seuralaisen kanssa tai ilman

Lähdemme risteilemään Helsingistä Tukholmaan maanantaina 1.11 klo 17.15 ja palaamme Helsinkiin keskiviikkona 3.11. klo 10.15. Laivana on Viking Linen M/S Gabriella.

Hytti: LYX SEASIDE PREMIUM (parivuode) tai A4T SEASIDE STANDART

Risteily sisältää buffet-illalliset ja Premium-aamupalat.

Matkanjohtaja Katajanokan terminaalissa paikalla klo 16.

Kokoontuminen laivan kokoustilassa klo 17.

Hinta/henkilö:

- 110 euroa, kun 2 henkilöä hytissä

- 130 euroa, kun 1 henkilö Premium hytissä
Ilmoittautumiset, joista ilmenee syntymäajat ja yhteystiedot, sähköpostitse Veijo Koskela (vejokoskela@hotmail.com) tai puhelimitse numeroon 040 912 2482. Risteilymaksu on suoritettava yhdistyksen tilille ilmoittautumisen yhteydessä. Tilinumero on FI90 4456 0010 2343 19. Viestiksi osallistujien nimet.

Risteilylle on ilmoitauduttava viimeistään 30.9.

Tervetuloa joukolla mukaan ruokailujen hinnalla.

PS. Paikkoja on rajoitetusti.

Kesäpäiville osallistuneita Oulun varuskunnan evp-henkilöitä, jotka tapasivat toisensa pitkästä ajasta.

Ranskan maajoukkueen maalilla torjutaan suomalaisopein

Teksti: Matti Vihurila

Kuva: Pasi Riskun arkistot

Salibandyn sanotaan olevan Suomen nopeimmin kasvava joukkueurheilulaji, joka harrastajamäärillä mitattuna vuonna 2018 ohitti suosiossa jääkiekon. Lajin maailmanmestaruuden Suomi on voittanut neljästi, vuosina 2008, 2010, 2016 ja 2018. 1980-luvun puolivälissä itsensä läpilyönyt ruotsalaisten kehittämä laji jatkaa leviämistään maailmalla. Suomi oli Ruotsin ja Sveitsin ohella perustamassa salibandyn kansainvälistä lajiliittoa vuonna 1985, ja nyt suomalaisia toimii jo ulkomaisten maajoukkueiden valmennusjohdossa. Yksi heistä on Porin prikaatissa Säkylässä palveleva yliluutnantti **Pasi Risku**. Varsinais-Suomen huoltopataljoonan esikunnassa toimistoupseerina työskentelevä Risku valmistui Peruskurssi 58:lta vuonna 2003 ja Jatkokurssilta 2013. Näiden lisäksi hänellä on sairaanhoitajan (AMK) tutkinto vuodelta 2017. Riskun salibandyura alkoi maalivahtina jo 1990-luvulla ja mukaan mahtuu myös erotuomarikokemusta. Puolustusvoimauudistuksen pyörteissä Riskun perhe siirtyi Hämeen rykmentistä Lahdesta Säkylän Huovinrinteelle. Säkylässä Pasiin salibandyharrastus jatkui paikallisen seuran Karhukoplan riveissä ja jatkuu edelleen valmennuksen parissa. Tällä hetkellä valmennettavia löytyy myös rajojen ulkopuolelta, Ranskasta.

- Ranskan maajoukkueen päävalmentajana toimiva **Matti Kai-pio** oli vuonna 2018 Säkylässä valmentamassa Karhukoplaa, jolloin kohtasimme ensimmäistä kertaa. Tästä kohtaamisesta kului runsas vuosi, kun sain häneltä puhelun ja kysymyksen, olisinko kiinnostunut aloittamaan Ranskan maajoukkueen maalivahtivalmentajana. Ajatus tuntui epätodelliselta, mutta konkretisoitui, kun lähdin ensimmäistä kertaa Ranskaan syksyllä 2019. Siellä laji on toistaiseksi varsin tuntematon.

Maalivahtivalmennusta etäyhteydellä

Mikäli koronapandemia ei olisi iskenyt myös Eurooppaan, Pasi Riskun kalenteriin olisi ollut merkittynä joka toiselle kuukaudelle viikonlopun ympärille rakennettuja 4–5 päivän mittaisia valmennussessioita Ranskassa. Ne olisivat vaatineet joko palkattoman virkavapaan tai vuosilomien käyttöä. Hänelle ei kompensoida menetettyjä ansioita, ainoastaan matkat ja ylläpito Ranskan lajiliiton kautta.

Korona-aikana valmennus on hoitunut Ranskasta striimattujen oteluiden ja harjoitusten maalivahtityön seuraamisella sekä niistä annetuilla kommentteilla ja ohjeilla. Valmennuskieli on englanti.

- Tällä hetkellä Ranskan taso vastaa kutainkin meidän I-divisioonamme tasoa. Harrastajia on arvioni mukaan pari tuhatta, Pasi Risku toteaa.

Leipätyönään yliluutnantti Pasi Risku työskentelee kenttälääkinnän parissa, ja hän toimii mm. Maavoimien kenttälääkinnän osaamiskeskuksen johtajana. Tehtävään sisältyy varusmiesten

lääkintäkoulutuksen ohjaaminen ja yhteensovittaminen kaikissa Maavoimien joukko-osastoissa. Tehtävä on valtakunnallinen, mutta tehtävänkuvauksessa sen osuudeksi on määritetty ainoastaan 20 prosenttia ja vaatiluokaksi 6B.

- Ajankäytöllisesti se vie työajasta pääosan, mutta sen arvostus palkallisesti ei ole nyt kohdallaan. Nimellisesti ohjausta ja tukea on tarjolla niin Pääesikunnasta kuin muualtakin, mutta käytännössä näin ei ole. Seuraavissa kehityskeskusteluissa ja tehtävänkuvauksen päivityksessä on tavoitteena saada asiaan korjaus ja palkkaus kuntoon.

KYSY MEILTÄ MILLAINEN SIJOITTAMINEN SOPII JUURI SINULLE.

Hyödynnä etusi: danskebank.fi/akava

Hyödynnä
edut myös
osakesäästö-
tiliin

KESKITY OLENNAISEEN.

Danske Bank A/S, Suomen sivuliike, www.danskebank.fi

Danske Bank